

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԵՆ

ԱԼԻԵՆ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵ ՇԱՐԺԵԼ ԴԱՐՊԱՍԱՋՈՂՋ

Մինչ Հայաստան պատրաստ է օր առաջ ստորագրելու Ատրաքցանի հետ խաղաղութեան պայմանագիրը Ալիեն կը շարունակէ խօսիլ նոր նախապայմաններու մասին: Թեւ Վերջին շրջանին չենք լսեր «Զանգեզուրի միջանցքի» մասին, որ Հայաստանի իշխանութիւններուն կողմէ կը մնայ մերժուած եւ «կարմիր գիծ», սակայն կը դրուին այլ նախապայմաններ, որոնք եւս դժուար իրագործելի են: Այդ պայմաններու շարքին է Հայաստանի Հանրապետութեան Սահմանադրութեան փոփոխութիւնը՝ առարկելով, որ հոն կան Ատրաքցանի հոդային ամրողականութեան դէմ ուղղուած դրոյթներ: Խօսքը Սահմանադրութեան նախաբանին մէջ Հայաստանի եւ Արցախի միաւորման մասին յիշատակումն է: Ալիեն շատ լաւ գիտէ, որ սահմանադրական փոփոխութիւնները կը կարուտին երկար տարիներու, եւ հետեւաբար այդ նախապայմանին մէջ կայ յստակ նպատակ խաղաղութեան պայմանագրի ձգձումը, սպասելով աւելի նպաստաւոր ժամանակներու եւ կամ ռազմական գործողութիւններու դիմելու:

Հայաստանի իշխանութիւնները բազմաթիւ անգամներ յայտարարած են, որ թէեւ Սահմանադրութեան փոփոխութիւնը օրակարգի վրայ է, սակայն այդ Հայաստանի ներքին գործն է: Սահմանադրութեան փոփոխութիւնը անկասկած պիտի բախի այլ կարեւոր մէկ դժուարութեան: Հայաստանի ժողովուրդը երբեք պիտի չքուեարկէ ի նպաստ նոր սահմանադրութեան մը, եթէ այն պարտադրուած ըլլայ Ատրաքցանի կողմէ:

Վերջերս Ալիեն իրապարակ նետած է նաեւ Մինսկի խումբը լուծարելու հարցը եւ կը պահանջէ, որպէսզի երեւանն ու Պաքուն միասնաբար դիմեն այդ քայլին: Մինսկի խումբը այն մարմինն էր, որուն մէջ ընգրկուած համանախագահ երկիրները՝ Ռուսաստանը, Միացեալ և ահանգները եւ Ֆրանսան 1992 թուականն սկսեալ կը փորձէին խաղաղ ճանապարհով լուծել Եերնային Ղարաբաղի հարցը: Հայաստան առայժմ կողմնակից չէ լուծարման առաջարկին հետ:

Ատրաքցան նաեւ Հայաստանին կ'առաջարկէ համաձայնեցնել պայմանագրի հիմնական կտուրը եւ նախաստորագրել զայն, որպէս

Պաշտպանութեան Համար Զէնք Մատակարարելը Բնական է, Կ'ըսէ Ֆրանսայի Նախագահ Էմանուէլ Մաքրոն

Ինքնապաշտպանութեան համար գործընկերներուն գէնք-զինամթերք մատակարարելը բնական է: Այս մասին յայտնած է ֆրանսայի նախագահ էմանուէլ Մաքրոն Լոնտոնի մէջ եւրոպական քաղաքական համայնքի գաղաթառողի շրջանակներուն մէջ կայացած մամուլի ասուլիսին՝ մեկնաբանելով Հայաստանին սպառագինութեան մատակարարումներուն վերաբերեալ ատրաքէճանցի լրագրողին հարցը:

«Ինքնիշխան երկրի ինդրանքին պատասխանելը, որ կը փափաքի սպառագինութիւն, զգալով որ կրնաց յարձակման ենթարկութիւն մէկ այլ պետութեան կողմէ, բնական է: Եւ ես երբեք չէմ լսած վարչապետ Փաշինեանէն, որ ան պատերազմի կամ յարձակման ծրագիր ունենայ», - ըսած է ֆրանսայի նախագահը եւ յաւելածգ. «Սահմաններու սահմանազատման շուրջ բանակցութիւնները գեռ կը շարունակուին: Ես հպարտ եմ, որ մենք Փրակի մէջ ստորագրեցինք սահմաններու սահմանազատման մասին յուշագիր՝ Ալմաթիի հռչակագրի հիման վրայ: Յոցով եմ, որ

Ֆրանսայի նախագահ Էմանուէլ Մաքրոն Լելոյթ կ'ունենայ Եւրոպական քաղաքական համայնքի գագաթաժողովի ընթացքին

բանակցութիւնները յաջողութեամբ կ'աւարտին»:

Ինչպէս նկատած է Մաքրոն, վերջին տասնամետակին ընթացքին Ատրաքէճանը գինուած է շատ աւելի լաւ, քան Հայաստանը:

«Եթէ նայիք, ապա վերջին տասնամետակին Ատրաքէճանը կար-

ծես շատ աւելի լաւ սպառազինուած է, քան Հայաստանը: Եւ եթէ յիշողութիւնս չի դաւաճաներ (ուղղեցէք ինձ, եթէ կը սիսալիմ), Ատրաքէճանն է որ 2020 թուականին սարսափելի պատերազմ սկսած

Խաղաղութեան Եւրոպական Հիմնադրամէն Հայաստանին 10 Միլիոն Եւրօ Տրամադրելու Որոշումը Պաշտօնապէս Հաստատուեցաւ

ԵՄ-Ն առաջին անգամ Խաղաղութեան եւրոպական հիմնադրամէն Հայաստանին պիտի տրամադրէ 10 միլիոն Եւրօ: Հայաստանի Հանրապետութեան աջակցելու համար տրամադրուելիք օգնութեան նպատակն է բարձրացնել Հայաստանի պիտի տրամադրութիւնները եւ նպաստել ճգնաժամային էւ արտակարգ իրավիճակներուն մէջ խաղաղ բնակչութեան պաշտպանութեան բարեկաւածման:

Խաղաղութեան եւրոպական հիմնադրամը ստեղծուած է 2021 թուականին՝ ընդհանուր արտաքին

եւ անվտանգութեան քաղաքականութեան շրջանակներուն մէջ: Հիմնադրամը ԵՄ-ին թոյլ կու տայ

«ՄԱՍԻՍ»Ի ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴ

Տարեկան արձակուրդի բերումով »Մասիս« լոյս չի տեսներ Օգոստոսի առաջին եւ երկրորդ շաբաթները:

Արձակուրդն եւը յառաջիկայ թիւը լոյս պիտի տեսնէ Հաբաթ, Օգոստոս 17-ին:

Այս ընթացքին կը շարունակէ գործել համացանցային Massispost.com մեր կայքէջը, Անգլերէն եւ Հայերէն բաժիններով:

ԼՈՒՐԵՐ

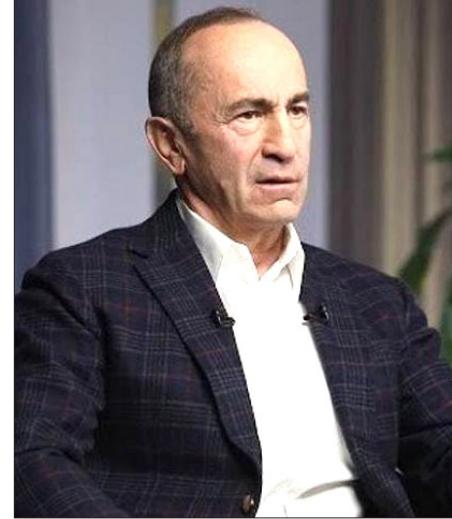
Քոչարեանին Ներկայացուած Մեղադրանքը Կրնայ Վերառակուիլ. Որոշած է ՍԴ-Ն

Մահմանադրական դատարանը մասամբ բաւարարած է Վճռաբեկ դատարանի դիմումը:

Վճռաբեկը Մարտի 1-ի վարոյթով անցնող 2-րդ նախագահ Ռոպերթ Քոչարեանի, Սէցրան Օհանեանի, եռուրի Խաչատուրովի եւ Արմէն Գէորգեանի գործով դիմած էր Բարձր դատարան՝ միջնորդելով որոշել Քրէական դատավարութեան օրէսպիրքի շարք մը յօդուածներու Մահմանադրութեան համապատասխանելու հարցը:

Խնդիրը 1998-ին ընդունուած, այժմ մասնակի գործող Քրէական դատավարութեան օրէսպիրքի 309.1 յօդուածի 3-րդ մասն էր, որ հարաւորութիւն չէր տար յօդուածը հակասահմանադրական ճանչնալէ յետոյ դատարանին մէջ վերառակել մեղադրանքը:

Բարձր դատարանը որոշած է, որ թէեւ յօդուածը կը համապատասխանէ Մահմանադրութեան, այն մէկնաբանութեամբ, որ ամբաստանեալին մեղսագրուող արարքը հակասահմանադրական ճանչուելով մեղադրով կրնայ մինչեւ դատարանի խորհրդակցական սենեակ հեռանալը փոխել ամբաստանեալին առաջադրուած մեղադրանքը մեղադրեալի արար-

Հայաստանի նախկին բնոնապետ՝
Ռոպերթ Քոչարեան

քին մէջ քրէական օրէնքով նախատեսուած այլ արարքի յատկանիշերու առկայութեան պարագային՝ անկախ դատական քննութեան ընթացքին ապացուցներու հետազոտումէն:

Մա կը նշանակէ, որ Քոչարեանին եւ նախկին բարձրաստիճան պաշտօնեաներուն ներկայացուած մեղադրանքը պէտք է վերարակել:

Վճռաբեկի դիմումին միւս մասը մերժուած է:

ՀՀ-ի Մէջ Հրազենով Ու Այլ Ռազմամբերքով Յանցանքներու Թիւը Աճած է. Իոաննիսեան

Հայաստանի մէջ ամէն շաբաթ միջինը երկու յանցագործութիւնն կը կատարուի հրազենով ու այլ ռազմամթերքով: Վիճակագրական կոմիտէնին տուեալով՝ ար տարուայ միայն հինգ ամիսներուն՝ Յունուարին մինչեւ Մայիս, նման յանցանքներու թիւը 45-ի հասած է՝ դրէի 65 տոկոսով աւելի, քան 2023-ի նոյն ժամանակահատուածին:

«Մա խօսում է ոստիկանութեան համակարգի շատ լուրջ թերութեան եւ շատ լուրջ անզօրութեան մասին», - կ'ըսէ «Իրազեկ քաղաքացիներու միաւորման» ծրագրերու համակարգող Դանիէլ

Իոաննիսեանը:

Ան կասկած չունի՝ Ներքին գործերու նախարարութեան արձանագրած դէպքերու զգայի մասը ապօրինի զէնք-զինամթերքով տեղի ունեցած է: Արդեօք հրազենով յանցանքներու ածին պատճառը 2020 թուականի պատերազմէն յետոյ անհետացած 17 հազար ինքնաճիպէրն են, որոնց մասին ներքին գործերու նախարարը ամիսներ առաջ յայտնած է, Դանիէլ իոաննիսեան կը նշէ. «Ակնյայտ է, որ հիմնականում ապօրինի զէնք-զինամթերքը 20 թուականի պատերազմի արդիւնքում է յայտնուել:

«Սրբազան Շարժումը» Ակսած է Դրամ Հաւաքել

«Սրբազան Պայքար»-ի ֆինանսական դրութիւնը, կը պարզուի, լաւ չէ, այն աստիճան, որ անցած է համազգային դրամահաւաքին:

«Սիրելիներ, Սրբազան շարժումն աւելի ընդլայնելու, մեր աշխատանքները կազմակերպելու եւ չարիքի դէմ պայքարն աւարտին հասցնելու նպատակով բացուել են հետեւեալ հաշուեհամարները, որոնց կարող էք փոխանցուածներ կատարել աշխարհի բոլոր երկրներու վերաբերութիւնը: Հաւաքուած գումարի եւ արուած ծախսերի մասին պարբերաբար կը տրամադրենք հանրային հաշուետութիւն», - նման յայտարարութիւնը, գետեած է շարժման ֆէյս պուլքեան էջին եւ կից ներկայացուած է «Տարուշը յանուն հայքնիքի» հասարակական կազմակերպութեան հաշուեհամարը, որուն ալ պէտք է դրամով, եւրոյիք, տոլարով եւ ռուպլիով փոխանցուածներ կատարուին:

Թէ յատկապէս ինչ նկատի ունին «շարժումը աւելի ընդլայնելով, մասնաւորապէս որուն համար ալ կ'ակնկալուի քաղաքա-

Սարգսեան Զի Կարծեր, Թէ ԵՄ Անդամակցութեան Հանրաքուլի Առաջարկը ՀՀ Իշխանութիւնը Մերժած է

Եթէ ֆրանսացի նախագահ էմանուէլ Մաքրոնը, գերմանիոյ վարչապետ Օլաֆ Շոլցը եւ եւրոպիութեան անդամ երկիրներու այլ առաջնորդներ տեսնեն, որ Հայաստանի 50 հազար քաղաքացիի ցանկութիւնն է երթալ դէպի ԵՄ, ապա անոնց մօտ բան պիտի փոխուի, Հայաստանը աւելի վատահելի գործնկեր պիտի համարեն, կը կարծէ «Հանրապետութիւն» կուսակցութեան ղեկավարը: Արամ Սարգսեանը քաղաքական համախոներու հետեւանի եւրոպայի հապարակ-ն վրայ էր՝ եւրոպիութեան համարկման օրակարգը յառաջ մղելու վճռականութեամբ:

«Իսկ դուք կարծում էք, որ եթէ էմանուէլ Մաքրոնին զեկուցեն, որ 50 հազար մարդ ստորագրել է ԵՄ անդամ դառնալու համար, դրանից բան չի փոխու՞ի: Ես համոզուած եմ, որ դրանից վստահութիւնը հայ ժողովրդի հանդէպ եւ Հայաստանի հանդէպ կը փոխուի, որովհետեւ այդ իշխանութիւնները կը սկսեն մտածել՝ անկախ նրանից՝ այնտեղ իշխանութիւնը նիկոլ Փաշինեանն է, «Քաղաքացիական Պայմանագիրը»-ն է, թէ այլ ուժ կու գայ, ժողովուրդը դէպի եւրոպա է ուղղուած», - յայտնեց Մարգարեանը:

Դէպի եւրոպիութիւնը երթալու ցանկութեան մասին վարչապետ նիկոլ Փաշինեանը մօտ տասը ամիս առաջ բարձրածախնած է, որ Հայաստանը պատրաստ է աւելի:

ԼՂ-էն Բոնի Տեղահանված Ընտանիքներու Համար Քաղաքաշինութեան Կոմիտէի Բնակելի Տուներու Կառուցման Նախագիծեր

ԼՂ-էն Բոնի Տեղահանված Ընտանիքների համար Հրապարակվել են բնակելի տների կառուցման նախագծեր

www.mirurban.am

Լեռնային Հարաբերէն բոնի տեղահանուած ընտանիքներու բնակարանային ապահովման պետական աջակցութեան ծրագրի շրջանակին մէջ բնակելի տուններու կառուցման նպատակով շահառուութիւնն է: Փատորէն, արտերկրի մէջ ապրող, սրբազան շաման համակիր «իիս» ասիրելին» կրնայ գումար փոխանական կազմակերպելու համար: Ամենազատական թերեւս, յայտարարութեան «չարիքի դէմ պայքարը աւարտին հասցնել» բառակապակցութիւնն է: Փատորէն, արտերկրի մէջ ապրող, սրբազան շաման համակիր «իիս» ասիրելին» կրնայ գումար փոխանական կազմակերպելու համար, ակնկալելով որ այդ դուրսի փողերը կը ծառացնեն Հայաստանի ներսը: «Հակաչարիքացին» գործընթացը աւարտին հասցնելու համար: Արդ, հետաքրքրական համակարգութիւնը ապահովութեան համար գործուածները կը ներկայացնեն:

Քաղաքաշինութեան կոմիտէի պաշտօնական առաջարկը՝ www.mirurban.am կամ http://hy/NK_project_catalogue, կամ նախագիծը հեղինակած ընկերութեան:

Եթէ յատկապէս ինչ նկատի ունին «շարժումը աւելի ընդլայն հայքնիքի» հասարակական կազմակերպութեան համար գործուածներն է շարժումը աւելի ընդլայն հայքնիքի գործուածները, որուն ալ պէտք է դրամով, եւրոյիք, տոլարով եւ ռուպլիով փոխանցուածներ կատարուին:

Հրապարակուած 18 նախագի-

«Հանրապետութիւն» կուսակցութեան ղեկավար՝ Արամ Սարգսեանը

մօտ ըլլալու ԵՄ-ին, այնքան, ինչքան Եւրոպիութիւնը այդ հարաւոր կը համարէ: Ամիսներ անց, սակայն, վարչապետ Փաշինեանը ընդունեց՝ այդ հարցին պատասխան կարգավորութիւնը:

«Եւրոպիութիւնը ուզու՞մ է դա, թէ չի ուզում, Եւրոպիութիւնը ինչքանո՞վ է պատրաստգ. այդ հարցի պատասխանը ես կարո՞ղ եմ տալ այսօր՝ ոչ, չեմ կարող տալ», - յայտնեց երկրին ղեկավարը:

Արամ Սարգսեանը, միեւնոյն է, չի համարէր, որ այդ հարցով եռամսեաց ժամկէտի մէջ հանրաքուուէ կամ ամուսնու պատասխանը մերժուած է:

ԼՂ-էն Բոնի Տեղահանված Ընտանիքներու Համար Քաղաքաշինութեան Կոմիտէի Բնակելի Տուներու Կառուցման Նախագիծեր

Եթէ յատկապէս ինչ նկատի ունին «շարժումը աւելի ընդլայն հայքնիքի» հասարական կազմակերպութեան ծրագրի շրջանակին մէջ բնակելի տուններու կառուցման նպատակով շահառուութիւնն է: Փատորէն, արտերկրի մէջ ապրող, սրբազան շամա

Սամանթա Փառլը Ամփոփած է Հայաստան Կատարած Այցը

ԱՄՆ Միջազգային Զար-
գացման Գործակալութեան ղե-
կավար Սամանթա Փառլըր Հա-
յաստան կատարած Երկօրեայ
այցը ամփոփող տեսանիւթ տա-
րածած է:

Ան մատնանշած է այն
ոլորտները, որոնց մէջ օրէ-օր
աւելի ու աւելի կը զարգանան
հայ-ամենիկեան յարաբերու-
թիւնները:

«ինչու ալցելած էի զա-
յաստան նախորդ շաբաթ» վեր-
նագրով տեսանիւթին մէջ, ան
շեշտած է, որ 2 օրուան մէջ
հանդիպած է տարբեր ոլորտնե-
րու ներկայացուցիչներու՝ գոր-
ծարարներու, երիտասարդնե-
րու, լրագրողներու, Կառավա-
րութեան պաշտօնեաններու հետ՝
ներառեալ վարչապետ Նիկոլ
Փաշինեանը:

«Հայերոը հետ խօսելով՝
շատ պարզ կը դառնահ, որ այս
պահին ուշադրութիւնը կեղու-
նացուած է դիմակայցունութեան
ձեւաւորման վրայգ. դիմակա-
յունութեան ձեւաւորում պա-
րէնային անվատանգութեան
ոլորտին մէջ, դիմակայցունու-
թեան ձեւաւորում, երբ խօսքը
կը վերաբերի կլիմայական
ցնցումներուն, եւ, ի հարկէ,
դիմակայցունութիւն ուժանիւ-
թի ոլորտին մէջ, որպէսզի եր-
կիրը ուժանիւթի ստանայ աւե-
լի բազմազանեցուած մատա-
կարարներէ: ԱՄՆ ՄԶԳ-ի հա-
մար իսկապէս պատիւ է աջակ-
ցիլ այս ոլորտներէն իւրաքան-

Սա Ֆրանսական Նախաձեռնութեան Գագարնակէտն է. Քոլինա

Հայստանը պիտի կարենայ
մուտք գործել «Եւրոպական
խաղաղութեան հաստատութիւն»։ Սա
ֆրանսական երկարամեաց
նախաձեռնութեան զավաթնակէտն է։

Այս մասին *X-ի էջով գրած է*
ֆրանսացի արտաքին գործերու
նախկին նախարար Քաթրին
Քոլոնան՝ անդրադառնալով
Եւրոպական Միութեան Խորհուրդի՝
Հայաստանին Խաղաղութեան
Եւրոպական հիմնադրամէն 10
միլիոն Եւրօ տրամադրենու
որոշման:

«Ուրախ ենք լսելու այս լաւ
լուրը. Հայաստանը պիտի կարենայ
մուտք գործել «Եւրոպական
խաղաղութեան հաստատութիւն»։
Սա ֆրանսական երկարամեայ
նախաձեռնութեան գագաթնակէտն
է: Ֆրանսան կանգնած է Հայաստանի
կողքին», - գրած է Քոլոնան՝
շնորհաւորելով նաեւ ֆրանսացի
արտաքին գործերու նախարար
Մթեֆան Սեժուրնէն։

Եւրոպական Միութեան
Արտաքին Յարաբերութիւններու
Խորհուրդը Յուլիս 22-ին որոշում

Հայաստանն Ու Ատրպէյճանը Կը
Շարունակեն Զգալի Յառաջընթաց
Արձանագրել. Միւլոր

Հայաստանն ու Ատրպէջանը
Խաղաղութեան պայմանագրի ստո-
րագրման ճանապարհին կը շարու-
նակեն զբալի յառաջընթաց արձա-
նագրել։ Այս մասին յայտնած է
Պետական Քարտուղարութեան
պաշտօնական ներկայացուցիչ Մե-

ԱՄՆ Միջազգային Զարգացման Գործակալութեան ղեկավար Սամանքա Փառլը

չիւրին ուղղութեամբ գործադր-
րուող ջանքերուն։ Բայց մենք
նաեւ կը գիտակցինք, որ կը
փափաքինք յարաբերութիւննե-
րը օգնութենէն տեղափոխել
առեւտուրի դաշտ։ Եւ այդ պատ-
ճառով, մենք ըրած ենք շարք մը
նոր յայտարարութիւններ՝ նե-
րառեալ պետութիւն-մասնաւոր
հատուածի նոր համագործակ-
ցութիւնը, որ ժամանակակից եւ
ամուր գործընկերութեան օրի-
նակ է եւ որ օրէ-օր աւելի
կ'ամրապնդուի Միացեալ Նա-
հանգներու եւ Հայաստանի մի-
ջեւ», - ըսած է ԱՄՆ Միջազգա-
յին Զարգացման Գործակալու-
թեան ղեկավարը։

Ֆրանսայի արտաքին գործերու նախկին նախարար Քարերին Քոլոնա

կայացուցած է Հայաստանի հետ
վիզաներու ազատականացման
երկխօսութիւնը մեկնարկելու,
ինչպէս նաեւ՝ Հայաստանին
Եւրոպական խաղաղութեան
գործիքի ներքոյ աջակցութիւն
տրամադրելու վերաբերեալ:

**Փոփոխուած Եկեղեցիներ, Աւերուած
Գերեզմանոցներ. ECLJ-ի Հաշուետութիւնը՝
ԼՂ-ի Մէջ Մշակութային Ոչնչացման Մասին**

Հաշուետուութեան մէջ, որ
հրապարակուած է նախօրէին,
իրաւունքի եւ Արդարադատու-
թեան Եւրոպական կեդրոնը
(ECLJ) արբանեակացին լուսան-
կարներու հիման վրայ մանրա-
մասն նկարագրած է 2023 թուա-
կանի Սեպտեմբերին Ատրպէց-
ճանի վերահսկողութեան տակ
անցած տարածաշրջանին մէջ
հայկական ժառանգութեան լու-
շարձաններու՝ անհանգստու-
թիւն պատճառող անհետացում-
ները կամ ոչնչացումը:

Հեռնային Ղարաբաղի հա-
զարամեաց ժառանգութիւնը
սպառնալիքի տակ է: Սա ոչ
միայն 100դ.000 հայերու մտա-
վախութիւնն է, որոնք լքած են
իրենց հողերը 2023 թուականին:
Մեպտեմբերին Ատրպէճանին
ուազմական գործողութիւններէն
յետոց, այլև եզրակացութիւն,
որ ըրած է իրաւունքի եւ Արդա-
րադատութեան Եւրոպական
կեդրոնը:

Լեռնային Ղարաբաղի տա-
րածաշրջանին մէջ, որ անտիկ
ժամանակներէն ի վեր գրեթէ
անընդմէջ բնակեցուած եղած է

Հայերով, կայ շուրջ 500 մշակութային կառուց, որոնք կը պարունակեն հայկական ժառանգութեան մօտ 6000 մասունքներ: 2020 թուականի դրութեամբ 44-օրեայ պատերազմին հետեւանքով Լեռնային Ղարաբաղի տարածքին 70%-ը արդէն անցած էր Պաքուի լուծին տակ: Այդ ժամանակէն ի վեր, երբ 2023 թուականի Սեպտեմբերին ամբողջ տարածքը անցաւ Ատրպէջճանի վերահսկողութեան տակ, Ատրպէջճանը հետեւղականօրէն մերժած է օտարերկրեայ դիտորդներու հասանելիութիւնը մշակութային կառուցներուն՝ չնայած Հայաստանի եւ միջազգային կազմակերպութիւններու հայրանքուներուն:

Այսպիսով, արքանեակային
լուսանկարներու օգնութեամբ,
որ հաւաքած են հետազոտող-
ներն ու կազմակերպութիւննե-
րը, ECLJ-ն կրցած է ստեղծել
աւերուած եկեղեցիներու, անհե-
տացած արձաններու կամ աւեր-
ուած գերեզմանոցներու ճշգրիտ
ցուցակը:

Հայաստանը Դարձած է Հնդկական Ձենքի Թիւ Մէկ Մեծ Գնորդը

Հայաստանը դարձած է
հնդկական գինքի թիւ մէկ մէծ
գնորդը, ինչ որ կը վկացէ
Հնդկաստանի խորհրդարան
Ելեւմուտքի նախարարութեան
ներկայացուած տնտեսական տե-
ղեկանքը:

«Նախկին խորհրդային հանրապետութիւն Հայաստանը
Pinaka համազարկացին կրակի ու քաղթիւ համակարգերուն եւ¹
Akash գենիթալին հրթիռներուն

Ճեռքբերման գործարքներ կնքելէ յետոց դարձած է Հնդկաստանին զինքի ամենամեծ ներմուծողը», - նշուած է տեղեկանքին մէջ: Հնդկաստանի Պաշտպանու-

թեան նախարարութեան տու-
եալներով՝ 2024-2025 ֆինան-
սական տարիներու կտրուած-
քով հնդկական սպառազինու-
թիւններու Հայաստանի գնում-
ներու ծաւալները հասած են 600
միլիոն տոլարի:

Պաշտպանութեան Համար Զէնք Մատակարարելը

Ծարունակուած էջ 1-էջ

է»,- յայտնած է Ֆրանսակի նա-
խագահը:

Ան ընդգծած է, որ եթէ
Երեւանն ու Պաքուն աւարտին
Հասցնեն խաղաղութեան պայ-
մանագրի նախապատրաստու-
մը, Փարիզը պիտի աջակցի անոր:

«Ես կը կարծեմ, որ ռազմական տեսակիչտէն որեւէ երկրի հետ համագործակցութիւնը միանգամայն բնական երեւոյթ է միջազգային կիրառման մէջ։ Հայաստանի հեռանկարը խաղաղութիւնն է, ֆրանսացի հեռանկարը խաղաղութիւնն է։ Իսկապէս յոյսով եմ, որ Ատրպէց-ճանի հեռանկարը նոյնպէս խաղաղութիւնն է։ Եւ եթէ երկու երկիրները աւարտեն աշխատանքը խաղաղութեան համաձայնագրին շուրջ, մենք պիտի աջակցինք անոր», - եզրափակած է Մաքրոն։

Պաքուն ջղաձգուած է նա-
խագահ Մաքրոնի՛ Ատրպէցճանի
մասին յայտարարութիւններէն:

Ատրպէջճանի Արտաքին
գործերու նախարարութիւնը
մեկնաբանութեան մէջ, մասնա-
ւորապէս, ափսոսանք կ'արտա-
յալտէ, որ «Ֆրանսացի նախա-
գահ իմանուէլ Մաքրոնը կ'ար-
դարացնէ Հայաստանի ռազմա-
կանացման քաղաքականութիւնը
եւ կը դրսեւորէ բացայալու կողմ-
նակալ դիրքորոշում Ատրպէջ-
ճանի նկատմամբ, ինչ որ տա-
րածաշրջանին մէջ լարուածու-

թիւն ստեղծելու եւ խաղաղութեան գործընթացին խոչընդուտելու ֆրանսայի փորձերուն եւս մէկ վառ օրինակ է»:

«Ատրպէջնանը ֆրանսական
կողմին «կը լիշեցնէ», որ «պա-
տերազմը վարած են Ատրպէյ-
ճանի ինքնիշխան տարածքին
մէջ, որպէսզի վերջ դնեն Հա-
յաստանի 30-ամեայ բռնագրաւ-
ման, եւ ատիկա միջազգային
իրաւունքի շրջանակներուն մէջ
եղած է մեր երկրի օրինական
իրաւունքը: Ատրպէյճանի որեւէ
ջանք, այդ շարքին՝ իր ռազմա-
կան ներուժի հզօրացումը, ուղղ-
ուած եղած է եւ ուղղուած է
արդարացի նպատակին: Սակայն
այդ կարելի չէ ըսել Հայաստանի
մասին, որ բռնագրաւող պե-
տութիւն է»:

«Կ'ուզենք նաեւ իշեցնել,
որ Ֆրանսայի նման պետու-
թիւններու քաղաքականութիւնն
էր, որ չնպաստեց հակամար-
տութեան խաղաղ կարգաւոր-
ման, թոյլ չտուաւ դադրեցնել
Հայաստանի կողմէ ատրպէջա-
նական տարածքներու բռնագ-
րաւումը, որ գրեթէ 30 տարի
կոծկեց Հայաստանի յարձակու-
մը։ Հաշուի առնելով վերը
նշուածը՝ մենք եւս մէկ անգամ
կը յայտարարենք, որ Ֆրանսայի
ջանքերը, որոնք չեն ծառայեր
խաղաղութեան եւ կը խաթարեն
տարածաշրջանին մէջ կայունու-
թիւնը, որեւէ արդիւնք պիտի
չտան», - ըստած է Ատրպէջանի
ԱԳՆ-ի մեկնաբանութեան մէջ։

Ալիեւ կը Շարունակէ Շարժել Դարպասաձողը

Ծարունակուած էջ 1-էջ

«բարի դրացիական» արտայա-
տութիւն եւ այդ ընել նախքան
Պարուի մէջ կայանալիք եւ ՍԱԿ-
ի COP29-ը միջազգային գագա-
թաժողովը, որ նուիրուած է կլի-
մայի փոփոխութեան հարցին
Պարու մէջ կարեւորութիւն կո-
տայ այս ժողովին եւ կը փորձէ իր
երկիրը ներկայացնել լաւագոյն
լոյսի տակ ու աշխարհին ցոյց
տալ, որ ինք դրացիներուն հետ
խաղաղութեան զգտող երկիր
մըն է: Վերջին օրերուն յայտնի
դարձաւ, որ Հայաստանի արտա-
քին գործոց նախարար Արարատ
Միրզոյեան հրաւեր ստացած է
մասնակցելու COP29-ը ժողո-
վին: Առայժմ Երեւան չէ արձագան-
գած այդ հրաւերին: Սակայն զար-
մանալի պէտք չէ ըլլայ, որ այդ հրա-
ւերը ընդունուի, որոշ պայմաննե-
րու դիմաց, որոնց շարքին Արցա-
խի քաղաքական ու ռազմական
ունկավարութեան ազատ արձակու-
մը, մանաւանդ որ կայ նման նա-
խընթաց: COP29-ը ժողովի կազմ
մակերպումը Պարուին շնորհուե-
ցաւ, միայն այն ատեն երբ Հա-
յաստան վերցուց իր վերոն՝ Հա-

ռազմագերիներու ազատ ար-
ձակման դիմաց:

Իսկ Ալիեւի նտրի վերջին յղացումը այն է, որ Երեւան պէտք է պատասխան տայ, թէ ինչպէս ատրպէյժանցիները վերադառնան իրենց «պատմական հողերը»: Ան ատրպէյժանցիներու պատմական հողերը կը նկատէ այն գիւղերը, ուր մինչեւ Ղարաբաղեան առաջին պատերազմը կ'ապրէին որոշ թիւով ատրպէյժանցիներ:

Յատակ է, որ Ասրագիյանական կողմը կը փորձէ տապալել խաղաղութեան պայմանագրի ստորագրումը ու կը ծգտի ժամանակ շահիլ՝ մինչեւ Նոյեմբերին կայանալիք COP29-ի աւարտը եւ շատերու կարծիքով նաեւ նոյն ամսուն կայանալիք Ամերիկայի նախագահական ընտրութիւնները, այն յոյսով որ Տանոլտ Թրամփ կը վերադառնայ Սպիտակ Տուն եւ կը թուլանան Ամերիկան ճնշումները Պաքուի վրայ: Մինչ այդ Ալիեւի իր նոր ու նոր նախապայմաններով պիտի շարունակէ շարժել պատկերաւոր ըսած կոլի դարպասաձողը:

4. ԽՈՏԱՆԵԵՎՆ «ՄԱՍԻՄ»

ԻՐԵԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ ՎԵՐԱԿՐՈՆԱԿԱՆ ՎԵՐԱԿՐՈՆԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ

Ծարունակուած էջ 2-էջ

Հառակադին

Առաջընթացի մասին վերջ՝
Նական գեկոցը ներկայացուել էր
2015 թուականի Դեկտեմբերին; 2016
թուականի Մարտի 9-ին Եւրա-
յանձնաժողովը առաջարկել էր
ազատականացնել Եմ-Վրաստան վի-
զայի ռեժիմը: Ու միայն 2017
թուականի Մարտի 28-ին ուժի մէջ
մտաւ Վրաստանի հետ վիզայի
ռեժիմն ազատականացնելու մա-
սին որոշումը:

Այսպիսով, Վրաստանի եւ Եւրամծիութեան միջեւ վիզաների ազատականացման ռեժիմը հաստատուել է դրա շուրջ պաշտօնական բանակցութիւնների մեջնարկից հինգ տարի անց: Վրաստանում 2024 թուականի Մարտի 14-ին օտարերկրեայ գործակալների մասին օրէնքի ընդունումից յետու մամուլում տեղեկութիւններ էին տարածւում, որ վիզաների ազատականացուած ռեժիմը կը չեղարկուի: Սակայն Յունիսին Վրաստանում ԵՄ դեսպան Պաւել Զերյանսկին յայտարարել էր, որ Եւրամծիութեան ու Վրաստանի միջեւ ազատականացուած ռեժիմի չեղարկման հաւանականութիւնը ցածր է:

Մոլտովայի Օրինակը

Սոլտովայի Հանրապետութեան հետ վիզաների ազատականացման ռեժիմի համար

Բանակցութիւններն սկսուել
են աւելի վաղ՝ 2010 թուականի
Յունիսի 15-ին։ Արդէն յաջորդ
տարուայ Յունուարի 24-ին եմ-
ն ներկայացրեց «Վիզայի ազա-
տականացման գործողութիւնների
ծրագիրը»։ Նոյն տարուայ Փետր-
ուարի 17-ին Մոլտովայի իշխա-
նութիւնները ներկայացրել են
գործողութիւնների ծրագրի իրա-
կանացման համար ձեռնարկուած
առաջին ռասմերը։ Էլուսանձնա-

ժողովը գործողութիւնների
ծրագրի իրականացման առա-
ջընթացի մասին առաջին զեկոյ-
ցը ներկայացրել է 2011 թուա-
կանի Մայիսի 23-ին: Մինչեւ 2013
թուականի Նոյեմբերը, Մոլտո-
վան իր առաջընթացի մասին
հինգ գեկոյց է ներկայացրել, վերջ-
նականը՝ 2013 թուականի Նոյեմ-
բերի 15-ին: Մոլտովան, այսպի-
սով, աւելի կարճ ժամանակա-
հատուածում թուով աւելի շատ
զեկոյցներ է ներկայացրել, քան
Վրաստանը:

Եւրայանձնաժողովը Մոլտո-
վայի հետ վիզաների ազատակա-
նացման առաջարկութիւնը ներ-
կայացրել է 2013 թուականի Նո-
յեմբերի 27-ին, դարձեալ աւելի
վաղ, քան Վրաստանի դէպքում։
Եօ՞-ի եւ Մոլտովայի միջեւ վիզա-
ների ռեժիմն ազատականացնե-
լու մասին որոշումը ուժի մէջ է
մտել 2014 թուականի Ապրիլի
28-ին։

Սոլլովայի եւ Եւրամիութեան միջեւ վիզաների ազատականացման ռեժիմը հաստատուել է դրա շուրջ պաշտօնական բանացութիւնների մեկնարկից չորս տարի անց՝ մի տարով աւելի վաղ, քան Վրաստանի դէպքում։

Այսպիսով, եթէ Մոլտովայից
ու Վրաստանից Եւրամիութեան
հետ վիզայի ազատականացուած
ռեժիմ ունենալու համար պա-
հանջուել էր 4-5 տարի, ապա
Ուքրանիայի դէպքում պահանջ-
ուել է մօտ երկու անգամ աւելի
շատ՝ 9 տարի: Ան, որ Հայաստա-
նի Հանրապետութեան հետ հա-
ւանաբար մօտ ապագայում պաշ-
տօնապէս կը սկսեն այս հարցի
շուրջ բանակցութիւններ, դե-
ռեւս չի փաստում այն մասին, որ
մօտ ապագայում Հայաստանը ԵՄ-
ի հետ կ'ունենայ վիզաների ազա-
տականացուած ռեժիմ:

«ՓԱՍՏԵՐԻՐ ՍՏԻՐԿՈՎԱԾ ՀԱՐԹԱԿ»

massis Weekly

Volume 44, No. 29

Saturday, July 27, 2024

EU Adopts First Ever Assistance Measure in Support of the Armenian Armed Forces

BRUSSELS — The European Council has adopted an assistance measure under the European Peace Facility (EPF) in support of the Armed Forces of the Republic of Armenia worth €10 million.

For the first time, the EU decided to support Armenia from the European Peace Facility. The aim of this assistance measure is to enhance the logistical capacities of the Armenian Armed Forces, and to contribute to improved protection of civilians in crises and emergencies.

It also aims to enhance the resilience of Armenia and accelerate interoperability of its Armed Forces in case of possible future participation of

the country in international military missions and operations, including those deployed by the EU. Concretely, the adopted assistance measure will allow the provision of a fully-fledged deployable tent camp for a battalion-sized unit.

Security is an increasingly important element of our bilateral relations with Armenia. This European Peace Facility measure will further contribute to the resilience of the country. We have a mutual interest to further scale up our dialogue on foreign and security policy, also looking into Armenia's future participation in EU-

Continued on page 4

Samantha Power:

US Wants to Move Relationship with Armenia From Aid to Trade

WASHINGTON, DC — Partnership between Armenia and the US grows stronger each day, the USAID Administrator Samantha Power said on Monday.

"In talking to Armenians it is very clear that the focus right now is on building resilience – in the food security domain, building resilience when it comes to extreme weather events and climate shocks, and, of course, building energy resilience, so they are get-

ting their energy from a more diversified pool of suppliers," she said in a video that concludes her working visit to Armenia.

USAID is privileged to support Armenians in each of these domains, Power said.

"But we also recognize that we want to move this relationship from aid to trade. And that is why we've

Continued on page 4

President Emmanuel Macron Defends French Arms Supplies to Armenia

LONDON — French President Emmanuel Macron has defended France's multimillion-dollar defense contracts with Armenia, emphasizing that the aim is to avoid war. Speaking at a news conference following the European Political Community (EPC) summit in England, Macron responded to an Azerbaijani journalist's question about the arms deals signed since last fall.

"If you look at the past decade, it seems that Azerbaijan did equip itself much more than Armenia. And if my memory is right, but correct me if I am wrong, Azerbaijan did launch a war,

and a terrible one, in 2020. It is normal to just answer the request of a sovereign country which wants to equip itself and feels it can be aggressed by another one," Macron said.

"I never heard from Prime Minister Pashinyan that he had any project of war or aggression," Macron added, underscoring that military cooperation between sovereign states is entirely normal. "The perspective of Armenia is peace, the perspective of France is peace, I do hope the perspective of

Continued on page 4

The United States Will Appoint a Resident Adviser to Armenia's Defense Ministry

YEREVAN — The United States will appoint a resident adviser to Armenia's Defense Ministry as part of deepening ties between the two nations, U.S. Under Secretary of State Uzra Zeya stated in an interview with Hetq.am published late on Wednesday.

"It's a welcome development that I would encourage you to follow up with our ambassador and press team," Zeya said at the end of a four-day visit to Armenia. "We welcome deepening defense and civilian security cooperation between the U.S. and Armenia," she said. "This is part of the spirit

embodied in the historic upgrade of U.S.-Armenia relations to a strategic partnership."

Responding to a question about Armenia's membership in CSTO, Zeya stated that it's not a hindrance to greater defense cooperation with Washington. "Armenia's CSTO membership is something only the Armenian government can decide. We respect this. I would note that our defense and civilian security cooperation has continued to deepen, while Arme-

Continued on page 4

Azerbaijan Rejects Armenia's Proposal for Bilateral Meeting in London

LONDON — Azerbaijan has declined Armenia's proposal to organize a meeting between the leaders of the two countries in London, according to Foreign Ministry Spokesperson Ani Badalyan.

"The Armenian side suggested holding a bilateral meeting between the Prime Minister of Armenia and the President of Azerbaijan within the framework of the European Political Community Summit underway in the UK. However, the Azerbaijani side rejected this proposal," Badalyan stated in a Facebook post, adding that "the offer of the Armenian side still stands."

Badalyan also mentioned that Yerevan is prepared to "intensify

high-level negotiations and reach the signing of a peace agreement within a month."

Hikmet Hajiyev, a senior aide to Azerbaijani President Ilham Aliyev, claimed that Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan declined British Prime Minister Keir Starmer's offer to host talks between him and Aliyev. Hajiyev asserted that Yerevan is "withdrawing from dialogue and the intention to promote a peace agenda."

Both Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan and Azerbaijani President Ilham Aliyev were among the predominantly European leaders attending the summit at Blenheim Palace in central England.

Mirzoyan: Armenia Remains Committed to Building Democratic Institutions, Sustainable Development

NEW YORK — Armenia's Foreign Minister participated in the High-Level Political Forum on Sustainable Development in New York and delivered a speech, the Ministry reported on Tuesday.

"Armenia was among the countries which had to face the impact of multiple crises within the last four years. While we were trying to cope with the global pandemic just like other nations, a large-scale war, acts of aggression against Armenia, influx of around 115.000 Armenians as a result of blockade and ethnic cleansing in Nagorno-Karabakh put our efforts towards sustainable development in peril. Nevertheless, regardless of all challenges, Armenia remained committed to delivering on the promise of the sustainable development goals and making real changes for its people by building strong democratic institutions, safeguarding human rights and the rule of law, fostering social inclusion, gender equality and empowerment of youth," he said.

Mirzoyan reiterated Armenia's commitment to the implementation of the 2030 Sustainable Goals Agenda. "As we approach the upcoming Summit of the Future, Armenia stands ready to contribute to

the adoption of a forward looking and result-oriented Pact for Future," he stated.

However, Mirzoyan also mentioned factors that prevented Armenia from achieving even more.

"Yet, as the Secretary-General has stressed in his last report, multiple overlapping crises have negatively impacted global progress in achieving the SDGs by raising the number of people pushed into poverty, weakening food security, increasing inequality, widening gender gaps with particular impact on the vulnerable groups. Use of force, gross violations of human rights, ethnic cleansing, continue to define international relations," Mirzoyan said.

Two Killed in a Military Trainer Plane Crash in Armenia

YEREVAN — An Armenian military training plane crashed on Friday, killing its two pilots on board.

The Soviet-designed Yak-52 plane crashed into wasteland near Yeghvard, a small town 20 kilometers north of Yerevan. Armenia's Defense Ministry said that it went down while carrying out a training flight in the morning.

The ministry identified the two victims as Senior Lieutenant Armen Isakhanyan and Aviation Cadet Armen Khachatryan. Their bodies were quickly found and retrieved from the plane's wreckage.

The crash site remained cordoned off by police and other law-enforcement bodies in the afternoon. Investigators at the scene refused to talk to reporters.

The cause of the accident was thus not clear. Armenia's Investigative Committee said only that it has launched an inquiry into a serious violation of flight safety rules.

The Yakovlev Yak-52 is a Soviet-designed single-engine two-seat primary trainer aircraft that was designed in the 1970s. It has remained in service in several countries around the world.

EU to Start Visa Liberalization Talks with Armenia

BRUSSELS — European Union member states on Wednesday gave the green light for the start of official negotiations with Armenia on lifting the EU's visa requirements for Armenian citizens.

Diplomatic sources told RFE/RL's Armenian Service that the decision was made by their ambassadors in Brussels. It means that the EU's executive body, the European Commission, should draw up in the coming months an action plan for the "visa liberalization dialogue" with the Armenian government.

"It's about document security, borders, readmission [of illegal migrants]," said RFE/RL Europe Editor Rikard Jozwiak. "It's also about fundamental rights issues. It's like a whole dossier of hundreds of pages that needs to be fulfilled by Armenia, and this will take years."

Jozwiak stressed that the eventual lifting of EU visas for Armenians will also require the unanimous backing of all EU member states.

"There is a general movement in Europe where people are fearful of irregular migration," explained. "There are a few countries, notably Sweden, Austria and the Netherlands, that are very, let's say, cautious about granting visa liberalization to other countries. So this is far from a done deal. There are many hurdles and problems."

EU leaders first pledged to start visa liberalization talks with Yerevan at their Eastern Partnership summit with Armenia and five other former Soviet republics held 2017. The pledge followed the signing of a Comprehensive and Enhanced Partnership Agreement

(CEPA) between the EU and Armenia. Both the current and former Armenian governments have since pressed the 27-nation bloc to set a date for the talks.

Speaking in 2020, the then head of the EU Delegation in Yerevan, Andrea Wiktorin, said formal discussions on visa-free travel are hampered by the fact that "several" European countries still have concerns about the large number of Armenian asylum seekers on their soil.

In February this year, EU foreign policy chief Josep Borrell announced that he and Armenian Foreign Minister Ararat Mirzoyan have agreed to "launch work on an ambitious new EU-Armenia partnership agenda."

Mirzoyan, has welcomed the European Union's decision to begin a dialogue on visa liberalization with Armenia.

"We welcome the historic decisions made by the EU at the level of foreign ministers, providing Armenia with support through the European Peace Facility and starting a dialogue on visa liberalization," Mirzoyan stated in response to the recent decisions by the EU Foreign Affairs Council.

City of Glendale Unanimously Adopts Resolution Prohibiting Investments Related to Azerbaijan

GLENDALE – July 17, 2024 In a landmark initiative, the Armenian Bar Association has partnered with the City of Glendale to advocate for and enact a Resolution Amending the City's Investment Policy to prohibit investments in or related to the Republic of Azerbaijan. The resolution also mandates a thorough review of all city funds to ensure compliance with these principles.

The new policy, which was supported by the City Treasurer and unanimously approved by the Glendale City Council on July 16, 2024, underscores the city's commitment to ethical investment practices and human rights advocacy. It aligns with Glendale's longstanding support for human rights worldwide, particularly considering recent geopolitical and human rights developments.

Key provisions of the resolution include:

- Prohibition of Investments: The City of Glendale will refrain from making investments in any entities or ventures associated with the Republic of Azerbaijan, in recognition of and response to ongoing gross human rights violations and international war crimes committed by Azerbaijan.

- Comprehensive Review: The City Manager of Glendale is mandated to conduct an annual review of all city investments. This includes assessments of investments held by deferred compensation or retirement plans in which Glendale employees participate, such as CalPERS. The objective is to ensure full compliance with the newly adopted Investment Policy.

- Transparency and Accountability: By implementing regular reviews, the city aims to uphold transparency and accountability in its financial operations. This proactive approach underscores Glendale's role as a leader in ethical governance and responsible investment practices.

At the July 16th City Council meeting, Armenian Bar Association Investments Committee member Edgar Mkrtchian and ABA Vice Chair Steve Dadaian expressed the timeliness and importance of this policy and their appreciation for the City of Glendale's swift action and commitment to the protection of human rights. Mkrtchian and Dadaian summed up as follows:

"This Resolution marks a significant step towards ethical investment practices and reflects Glendale's solidarity with the recent U.S. Senate stance on cutting off military aid to Azerbaijan as well as worldwide condemnation of Azerbaijan's ongoing campaign of ethnic cleansing in Artsakh. We commend the City Council for its leadership and commitment to upholding human rights principles in the face of global challenges."

The Armenian Bar Association has been at the forefront of efforts to advocate for justice and accountability, particularly in relation to the grave human rights transgressions by the Republic of Azerbaijan. This collaboration with the City of Glendale exemplifies the growing capacity and positive consequences of civic engagement and proactive governance in addressing international issues at the local level.

Siemens Industry Software Plans Creating New Infrastructure in Armenia

Armenian Minister of High-Tech Industry Mkhitar Hayrapetyan visited Siemens Industry Software company with Deputy Minister Ruben Simonyan. The visit underscored Armenia's commitment to developing its technological capacities and strengthening partnerships with world-leading companies.

During the visit, the company's CEO Irina Dumanyan welcomed the Minister and presented the strategic priorities of Siemens Industry Software, emphasizing the company's contribution to the development of elec-

tronic equipment and software solutions worldwide. Dumanyan specifically mentioned the favorable working conditions for employees and described in detail the educational and research initiatives in cooperation with Armenian universities, including the American University of Armenia, the Armenian-Russian University and the National Academy of Sciences.

Siemens Industry Software, formerly known as Mentor Graphics Corporation, is a global leader in electronic hardware development and software solutions.

Glendale Councilmember Ara Najarian Selected as President of Burbank-Glendale-Pasadena Airport Authority

GLENDALE – The Burbank-Glendale-Pasadena Airport Authority (BGPAA) has selected Glendale Councilmember Ara Najarian as president of its board during its July 15th meeting.

"As President of the BGPAA, I look forward to working with my fellow commissioners to improve the customer experience at Hollywood Burbank Airport. We aim to implement changes that will make travel more convenient and enjoyable for all passengers," said Najarian.

The BGPAA is a joint powers agency formed by the three cities to own and operate Hollywood Burbank Airport. The Authority is governed by a nine-member Commission, with each city appointing three commissioners. Najarian was appointed to the BGPAA Commission in 2020.

Najarian has served on the Glendale City Council for 19 years, including four terms as Mayor of Glendale. Before joining the City Council, Najarian was a member of the Board of Trustees at Glendale Community College.

Najarian also has extensive experience in regional transportation, holding a seat on the Los Angeles County Metropolitan Transportation Authority (MTA) Board of Directors, the agency responsible for buses, subways, and light-rail in Los Angeles County. Najarian began his board service in 2006 and represents the North County/San Fernando Valley sector. He served as Chair of the MTA in 2022-23. In 2007, Najarian was also appointed to represent Los Angeles County on the Metrolink Board of Di-

rectors, the governing body of the nation's third-largest commuter rail system, serving several Southern California counties, including Los Angeles, Orange, Riverside, San Bernardino, Ventura, and North San Diego. Najarian served as its Chair in 2022.

The BGPAA Commission elects its officers each July for a one-year term. In addition to President Najarian, other elected officers include Burbank Commissioner Jess Talamantes as Vice President, Pasadena Commissioner Tyron Hampton as Secretary and Treasurer, and Pasadena Commissioner Andy Wilson as Auditor.

Najarian added, "It's important to me that we balance the success of Hollywood Burbank Airport with the quality of life in our surrounding residential neighborhoods. I am committed to ensuring that airport operations continue to consider the needs and concerns of the community."

Ucom and Impact Hub Yerevan Jointly Announces the Launch of the Ucom Fellowship Incubation Program

Impact Hub Yerevan, in partnership with Ucom, is thrilled to announce the launch of the Ucom Fellowship Incubation Program. This brand new initiative is designed to support early-stage projects that merge technology with environmental solutions, aiming to foster innovation and sustainability in Armenia.

The official launch event took place on July 22 at Impact Hub Yerevan, marking the opening of the application period, which will run until August 12.

The six-month Ucom Fellowship Incubation Program is crafted to nurture and empower early-stage projects that integrate technology with environmental sustainability. The program provides a unique platform for budding entrepreneurs and innovators to transform their ideas into impactful solutions.

Five participants will be selected to develop their ideas, benefiting from idea validation and refinement, workshops, mentorship, expert consultation services, Impact Hub Yerevan membership, networking opportunities as well as increased visibility.

Gevorg Poghosyan, CEO of Impact Hub Yerevan, expressed enthusi-

asm for the new partnership: "At Impact Hub Yerevan we believe that the future is green, that is why the green economy is an important focus of ours. We are thrilled that we have the opportunity to partner with Ucom for this green innovation startup incubation project. We are sure Armenian startups will come up with creative green solutions."

"We are very happy with this collaboration because it perfectly aligns with our passion for green technologies, support for regional communities, and modern innovations. Through this project, we hope our participants will be able to implement their ideas and bring a positive impact to their communities," said Ralph Yirikian, General Director of Ucom.

The best idea will receive a financial award of 500,000 AMD at the end of the project enabling them to boost their operations and maximize their positive social impact.

Impact Hub Yerevan, founded in 2016, is a representative of a network of 110+ Impact Hubs operating around the world. It provides its member entrepreneurs and innovators with a wide range of community innovation resources,

Armenian American Museum Hosts Community Organizations Briefing

GLENDALE — The Armenian American Museum hosted a Community Organizations Briefing to provide a progress report on the museum project and connect with community organization leaders. The briefing was held at the Adult Recreation Center next to the museum construction site.

The briefing commenced with welcoming remarks by Board of Trustees Co-Chair Reverend Hendrik Shanazarian representing the Armenian Evangelical Union of North America who expressed his appreciation to the community organizations for their respective work in the community.

Executive Director Shant Sahakian provided an overview of the history, purpose, and future of the cultural and educational center.

Architect Aram Alajajian of Alajajian Marcoosi Architects highlighted the inspiration behind the unique

design and cultural features of the iconic museum building.

Board of Trustees Co-Chair Archbishop Hovnan Derderian representing the Western Diocese of the Armenian Church of North America reflected on the importance of community support and involvement throughout the journey of creating the legacy center.

The briefing concluded with closing remarks by Executive Chairman Berdj Karapetian who invited the community organization leaders to partner with the museum project and contribute to the development of the community institution.

"We are grateful to the many community organization leaders who joined us at the Community Organizations Briefing, learned more about the museum project's exciting progress, and explored opportunities for collaboration," stated Executive Chairman Berdj Karapetian.

EU Adopts First Ever Assistance Measure

Continued from page 1

led missions and operations, said Josep Borrell, High Representative for Foreign Affairs and Security Policy.

The support adopted today will be provided in the framework of the EU's partnership with Armenia, which is based on shared values and aimed at promoting peace, stability and prosperity in Armenia and the South Caucasus.

The EU is committed to enhancing the comprehensive political and economic partnership with Armenia, based on the EU-Armenia Comprehensive and Enhanced Partnership Agreement, and to further strengthening our

relations in all their dimensions. This includes intensifying dialogue and cooperation in the area of foreign and security policy, also encompassing the common security and defence policy (CSDP).

The European Peace Facility was established in March 2021 for the financing of actions under the common foreign and security policy to prevent conflicts, preserve peace and strengthen international security and stability. In particular, the European Peace Facility allows the EU to finance actions designed to strengthen the capacities of third States and regional and international organisations relating to military and defence matters.

President Emmanuel Macron Defends

Continued from page 1

Azerbaijan is peace. And if the two countries finalize a peace treaty, we will back such a treaty."

Paris pledged last October to sell defensive weapons and provide other military assistance to Armenia as part of a broader deepening of French-Armenian relations. The French weapons include sophisticated radars, short-range air-defense systems, and armored personnel carriers. Last month, the two sides signed another contract for the delivery of 36 CAESAR self-propelled howitzers to the

Armenian military.

Macron also reaffirmed French support for Armenia's territorial integrity and efforts to negotiate a peace treaty with Azerbaijan. He met with Prime Minister Nikol Pashinyan on the sidelines of the EPC summit, discussing multi-sectoral cooperation between Armenia and France. They also addressed the peace process between Armenia and Azerbaijan, emphasizing efforts to ensure peace and stability in the region, and exchanged ideas on developing Armenia-European Union cooperation.

Armenian Shooter Elmira Karapetyan Participates in Olympic Torch Relay

PARIS — Armenian shooter Elmira Karapetyan took part in the Olympic Torch relay for the 33rd Olympic Games to be held in Paris.

The Olympic Torch was brought to Villers-Cotterêts, where the Cité Internationale de la Langue Française, a center dedicated to promoting the French language, was inaugurated last October in the town's 16th-century mansion.

As a representative of the host country for the 10th Francophonie Games in 2027, Karapetyan received the Olympic flame from judoka Arnold Kisoka, who represented the Democratic Republic of the Congo, host of the previous Francophonie Games.

The ceremony was attended by notable figures, including French Minister of Sports, Olympic and Paralympic Games Amelie Oudea-Castera; Armenian Ambassador Hasmik Tolmajian; Congo's Minister of Sports and Leisure Didier Budimbu Ntubuanga; Director of the International Committee

of Francophone Games Zeina Mina; Secretary General of the Conference of Ministers of Youth and Sports of Francophone Countries Louise René Tobin; and representatives of regional and municipal authorities.

In her address, Ambassador Tolmajian highlighted the historic significance of the event, noting that for the first time in the history of independent Armenia, an athlete representing the country participated in the Olympic flame relay. She emphasized the importance of this moment taking place within the framework of the Paris Olympic Games at Villers-Cotterêts Palace, a site significant for the French language. This, she stated, further illustrates the deep and enduring friendship between the Armenian and French peoples.

Ambassador Tolmajian also remarked that Karapetyan's participation as a representative of Armenia, the host country for the next Francophonie Games, symbolizes Armenia's dedication to Francophonie and its values.

The United States Will Appoint

Continued from page 1

nia has remained a member of CSTO. But I want to make a third and final point. The United States sees nothing to indicate that Russia's military presence contributes to a more peaceful and stable South Caucasus region," she said.

The U.S. ambassador in Yerevan, Kristina Kvien, revealed the impending appointment when she spoke to RFE/RL's Armenian Service in April. The U.S. military adviser, she said, will "come and sit with Armenia's Ministry of Defense to help build capacity, particularly because Armenia is interested in expanding its participation in things like peacekeeping and other peaceful endeavors."

"So we're going to work with them on both reforming internally, how to get your Ministry of Defense up to modern standards, and then also how

to do more in the peacekeeping area," added Kvien.

It is not clear whether the U.S. officer will also advise the Armenian military on how to defend the South Caucasus country against foreign aggression or deal with possible U.S. arms supplies to it.

So far, Washington has mainly provided military aid to the Armenian army's peacekeeping brigade that contributes troops to NATO-led multinational missions abroad.

Armenia underlined its growing military cooperation with the U.S. by hosting another joint U.S.-Armenian exercise that began on Monday. Defense Minister Suren Papikian and Kvien spoke during the opening ceremony of the Eagle Partner 2024 exercise designed to improve the interoperability of U.S. and Armenian soldiers participating in peacekeeping operations.

US Wants to Move Relationship

Continued from page 1

made a series of new announcements, including a new public-private partnership that is an example

of a modern partnership, and the strong partnership that is getting stronger every day between the US and Armenia," she concluded.

Հայաստանի Ներկայ Ընդհանուր Վիճակը Դիտուած Շրջանային Եւ Մեծապետական Աշխարհաքաղաքական Իրականութեան Լոյսին Տակ

Ծանօթ. - Ասիկա առաջինն է Երկու բաժինով յօդուածաշարքի մը, ուր պիտի ջանանք լուսարձակի տակ առնել Հարաւային Կովկասի եւ աւելի անդին տեղի ունեցող դէքքեր, իրողութիւններ ու նորանոր աշխարհաբաղաբական զարգացումները, յուսալով, որ այդ բոլորին մասին յստակ տեղեկութիւններ ունենալը կրնայ որոշ չափով լուսաբանել մեր հանրային կարծիքը: Առնուազն խթանել մտածողութիւնը ոմանց մօտ, աւելի աննախապաշար մօտեցում ցուցաբերելու մեր ժողովուրդը եւ հայրենիքը ներկայիս տագնապեցնող վտանգներուն եւ հիմնահարցերուն նկատմամբ: Երկրորդ յօդուածով աւելի խորքային եւ վերլուծական կերպով պիտի անդրադառնանք ներկայ յօդուածին մէջ ընդհանուր ակնարկով մը ներկայացուած խնդիրներուն:

ՓԱՆՈՍ ԹԻԹԻԶԵԱՆ

Բոլորին ծանօթ իրողութիւն
է որ ներկայիս Հայաստան ներքին
եւ արտաքին ճակատներու վրայի իր
գոյութեան պայքարն է որ կը մղէ
հանգրուանի մը, երբ Ազրպէցան
կայծակնային արագութեամբ, մէկ
օրուան պատերազմի ընթացքին,
վերջ դրած էր Արցախի անկախ
հանրապետութեան ու սարսափա-
հար հայ բնակչութիւնը դէպի Հա-
յաստան բռնագաղթի՝ Յեղային
Զտման, այսպէս կոչուած Ethnic
Cleansing -ի ենթարկած:

Միւս կողմէ, երկրին ներքին
վիճակը մատնուած է պառակտու-
մի, ցոյցերու, քաղաքացիական անհ-
նազանդութեան քայլերու եւ բեւե-
ռացման, շատ անախորժ ու անա-
պահով վիճակ մը ստեղծելով, եւ
ասիկա, այնպիսի հանգրուանի մը,
ուր երկրին գոյութիւնը կրնայ
խնդրոյ առարկայ դառնալ:

Ահա այս անկիւնադարձային,
խիստ վտանգաւոր ու անակնկալօ-
րէն նոր պայմաններու ատակ
անսախորժ կացութիւնն է, որ մեզ
կը մղէ սոյն յօդուածը գրելու։
Գիտակից եմ, որ ներկայ ժիորին
մէջ, երբ ալլազան անձեռէ ու
հատուածներէ, վերէն վար, պատ-
գամներ ու յայտարարութիւններ
կ'արձակուին, մեր ըսելիք խօսքե-
րը կրնան զոհ դառնալ աիրող
խառնիճաղանձ դրութեան։ Հակա-
ռակ այս բոլորին, յանձն կ'առնենք
ժողովրդական ոգիով, մեր կար-
ծիքը յաստնել, յենելով յատակ եւ
առարկայական տուեալներու վրայ։

Կարկինը լայն բանալով, պիտի ջանանք լուսարձակի տակ առնել Հարաւային կովկասի եւ աւելի անդին տեղի ունեցող դէպքեր, իրողութիւններ ու նորանոր աշխարհաքաղաքական գարգացումները, լուսալով, որ այդ բոլորին մասին յատակ տեղեկութիւններ ունենալը կրնայ որոշ չափով լուսաբանել մեր հանրային կարծիքը։ Առնուազն խթանել մտածողութիւնը ոմանց մօտ, աւելի աննախապաշար մօտեցում ցուցաբերելու մեր ժողովուրդը ու հայրենիքը ներկայիս տագնապեցնող վտանգներուն եւ հեծանահառութուն նևառմանը։

Ամէն բանէք առաջ կարեւորութեամբ ընդգծենք այն իրողութիւնը թէ այսօրուան Հարաւային Կովկասը այլեւս դադրած է Խորհրդացին Միութեան աննշան ծայրագաւառը ըլլալէ: Ան, այսօր Կիզակէտը դարձած է Եւրասիոյ միջեւ առեւտրական, փոխադրական ու աշխարհաքաղաքական առումով: Քանդի, Հայաստանի եւ Ազգպէտանի միջեւ, Լեռնային Ղարաբաղի (Nagorno Karabakh), 2020ի Սեպտեմբերին տեղի ունեցած 44-օրեայ պատերազմը, հիմնական ճեղաշրջում մը յառաջացուց տարածաշրջանին մէջ: Ուժերու հաւասարակութեան տեղաշարժ մը, այսպէս

Կոչուած Power Balance Shift մլ:

Այդ փոփոխութեան հետեւանքով, Ռուսիան իր բացարձակ գերակշռութիւնը կրունցուցած է Հարաւային կովկասի տարածքին, հակառակ այն իրողութեան, որ 2000-ի հասնող խաղաղապահ գօրակազմ ուղարկած էր Լեռնային Ղարաբաղ։ Փաստերը այն ցոյց կու տան, թէ Մոսկուան աւելի սիրաշահելու համար Ազրակէցնանը, ինչպէս նաեւ տարածաշրջանէն հեռու պահելու համար OSCE Minsk Group-ը, իր համաձայնութիւնը տուած էր Պաքուին որ վերատիրանար Ղարաբաղին, ներառեալ Շուշին։ Արցախը փրկելով, Մոսկուան որոշ չափով իր ֆարկը փրկած կ'ըլլար։

Թուրքիա եւ Ռուսիա թէ սերտ
գործակիցներ եւ թէ աշխարհաքա-
ղաքական առումով հակառակորդ-
ներ են: Արդարեւ, դիւանագիտու-
թիւնը բարձր մակարդակի վրայ
կրնաց բաժանելի ըլլալ: Politics on
high level is divisible: Ասիկա
ընդունուած իրողութիւն մըն է:

Խոր պարզ է այս գույքը՝ բարակավալ լշ-
խանութեանց խորհուրդով, 2023-ի
Սեպտեմբերին, Գորթեան Հանգոյ-
ցի պէս, միակողմանի զինուորա-
կան ուժով, մէկ օրուան մէջ »լու-
ծեց» Լեռնացին Ղարաբաղի թնձու-
կը։ Ռուս խաղաղապահ ուժերը
անտարբեր մնացին կատարուած
իրողութեան առջեւ։ Միւս կողմէ

միջազգային հանրային կարծիքն ալ, փաստորէն, չեզոք դիրք բռնեց, մինչ արեւմտեան լրատուական միջոցները, շաքարածածկ արտայացտութիւններով, որոշ համակրանք ցուցաբերեցին հայութեան հանդէպ: Սակայն կարծր իրողութիւնը այն էր, թէ ի նպաստ հայութեան ոչ մէկ միջամտութիւն տեղի պիտի ունենար:

Վերոյիշեալ աշխարհաքաղաքական
քական արագ տեղի ունեցող յե-
ղաշըջումներուն վրայ կու գար
բարդուելու Ռուսիոյ ներխուժու-
մը Ուքրանիա, 2022-ի Փետրուա-
րին, որ ի միջի այլոց, ծանրօրէն
պիտի ցնցէր Հարաւային Կովկասը
եւ Երկար հասողութեամք (long
term) անդրադարձ պիտի ունենար
Վրաստանի, Հայաստանի եւ Ազր-
պէյճանի վրայ: Հարաւային Կով-
կասը հանդէս պիտի գար որպէս
խիստ կարեւոր տարածաշրջան մը
Եւրո-Ասիական ապահովութեան
առումով:

Մուկուան կը նկատէր, որ
Հարաւային կովկասի տարածքի
ուժերու խախտած հաւասարակշ-
ռութեան մէջ, Հայաստան եւ Ազր-
պէճան դէպի Արեւմուտք կը յարէ-
ին, ուստի հարկ էր Մուկուայի
համար, Վրաստանը ներքաշել իր
ազդեցութեան գոտիին մէջ: Ներ-
կայիս Վրաստանը խառնակ վիճա-
կի մէջ է: Կառավարութիւնը
կողմնորոշուած է Ռուսիոյի նպաստ,

մինչ երկրի նախագահուհին եւ
ընդդիմութիւնը՝ դէպի Եւրոպա-
կանՄիութիւն։ Իրադարձութիւն-
ները ցոյց կու տան, թէ Ռուսիոյ
կողմնակլիցները պիտի շահին։ Բայց
վերջին խօսքը ըստած չէ տակա-
ւին։

Հայաստանի պարագային,
վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը, Ղա-
րաբաղեան 44-օրեաց պատերազմէն
սկսեալ, այն դասը քաղեր էր, որ
Հայաստանը ռազմավարական մեծ
սխալ մը գործած էր իր ապահո-
վութեան ու հողացին ամբողջակա-
նութեան առողջով, այսպէս կոչ-
ուած, բոլոր հաւաքիթները մէկ կո-
ղովի մէջ դնելով։ Հարկ էր,
հնարաւոր չափով, diversify ընել
զայն։ Վարչապետ Փաշինեան, այդ
շրջանէն սկսեալ, սկսած էր բացա-
յալտօրէն մերձեցում ցոյց տալ
դէպի Եւրոպական Միութիւն, հե-
ռանալով Մոսկուայէն։ Վերջինս
բուռն կերով պիտի հակազդէր
Հայաստանի իշխանութեանց վա-
րած արտաքին նոր քաղաքակա-
նութեան դէմ։

Անգլիական ազդեցիկ շաբաթաթագավորությանը՝ The Economist, իր Դեկտեմբեր 2023-ի թիւին մէջ մտահոգիչ յօդուած մը հրատարակած էր, որուն խորապես էր՝ «Poking the Bear - Armenia is Turning against Russia»։ Միեւնոյն յօդուածին մէջ կ'երեւէր նաեւ սպառնական ու ազդարարական հետեւեալ յայտարարութիւնը, ուստական բարձր մակարդակի աղբյուրներու կողմէ։ »Վարչապետ Փաշինեան կը հետեւի Ուգրանիոյն նախագահ Վլուտիմիլի Զէլքնսկիի քայլերուն։» այսինքն արեւմտեան ազդեցութեան գօտիին մէջ կը ներգրաւուի։

Ուուսական վերոյիշեալ ազգ-
դարաբութիւնները մէծապէս կը
վնասեն Հայաստանի կենսական շա-
հերուն։ Ակնյայտ է թէ հակառուս
ծացրայեղ զգացումները լայն գե-
տին գտած են Հայաստանի մէջ,
արուած ըլլայով որ Մոսկուան մեզ

լքեց որպէս դաշնակից, հակառակ մեր օգնութեան կոչերուն։ Սակայն չմոռնանք որ նոյնիսկ ներկայ պայմաններուն տակ մնձ չափով Ռուսիոց հետ են առեւտրական մեր շահերը։ Ան է որ աւելի աժան գինով բնական կազ եւ քարիւղ կուտայ Հայաստանին։ Առեւտուրը բացարձակ տոկոսով իրեն հետն է։ Միլիոնաւոր հայեր Ռուսիա հաստատուած են եւ Հայաստան նիւթական (remittance) օգնութիւնն կը դրկեն իրենց հարազատներուն։ Տակաւին ուսւագինուորներն են որ կը հսկեն Հայաստան-Թուրքիա եւ Հայաստան-Իռան ասէց ջանաւին ուսւե-

յաստան-Իրաս սահսանալին գոտի-
ները։
Վերոյիշեալ մտահոգութիւն-
ներէն առաջնորդուած կրնանք ըսել-
որ եթէ մէկ կողմէն նպաստաւոր է
մեր ամէն տեսակի յարաբերու-
թիւնները աւելի տարածելը (di-
versify) Ալեւմուտքի հետ, միւս
կողմէն, սակայն, հեռու պէտք է մնալ
ծայրայեղութիւններէ։ Խիստ կա-
րեւոր է մեր երկրին շահերուն
համար չափաւորելը ու կարելի
չափով բնականոն յարաբերութիւն-
ներ պահեւոր Ռուսաստանի հետ։

Նար պահպանության մասին հայտնաբերություններ չեն։
Շատ կարենոր է նաեւ մտահան
չընել այն իրողութիւնը թէ Ամե-
րիկան ու NATO-ն չեն կրնար
Հայաստանի ապահովութիւնը
երաշխաւորել, բաց կրնան օգտա-
կար հանդիսանալ։ Ամերիկան, փաս-

տորէն, կը հետապնդէ աւելի զգուշացնոր մարտավարութիւնն մը, որ կը նկատէ իր եւ Հայաստանի շահերուն համապատասխան։ Ամերիկեան եւ եւրոպական կարգ մը երկիրներ, առաւելաբար Թրանսան, Գերմանիան եւ առաւել ըլլալով Գանատան, կրնան մեծապէս նպաստել ինքնապաշտպանութեան զօրացումին։ Անոնք միեւնոյն ատեն Հայաստանի ղեկավարութեան կը թելադրեն զգուշաւոր կեցուածք որդեգրել։

Չգոյնանք նաեւ, առանց մտնելու մանրամանութեանց մէջ, որ իրանն ու Հնդկաստանը ներկայիս կը նպաստեն Հայաստանին, ուազմական եւ տնտեսական տեսակիտով։ Հայաստան ունի նաեւ հսկայառաւելութիւն մը։ Ան տուեալները ունի դառնալու աշխարհի ճարտարագիտական (technology) կարեւոր կեղրոններէն մին՝ Հարաւայինկովկասի Silicon Valley-ն։

Զմբունանք կազայի պատերազմը: Մենք շատ մը դասեր ունինք քաղելիք ատկէ: Ամէն բանէ առաջ, զգուշաւոր, չափաւոր ու սահման (limit) որդեգրող արտաքին քաղաքականութիւնն մը: Շատ դժուար է բոլորովին դուրս գալ ուռւսական ծիրէն: Հակառակ այն իրողութեան որ Մոսկուան շատ զբաղած է Ուքրանիոյ պատերազմով, եւ հակառակ Արեւմուտքի պատժամիջոցներուն (sanctions), անտակաւին ի վիճակի է Հայաստանին աղիտալի գին վճարել տալու եթէ Հայաստան փորձէ ինքզինք բոլորովին հեռացնել իրմէ եւ ներդրաւուիլ արեւմտեան ազդեցութեան ծիրին մէջ: Այսպէս կը թուի թէ Հայաստանի իշխանութիւնները անդրադարձած են այդ իրողութեան: Ինչպէս վերեւ մատնանշեցինք, Ամերիկան եւ Եւրոպական Միութեան ղեկավարները ըստ երեւոյթին իրենք ալ թելադրած են վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանին վարել աւելի զգոյց եւ չափաւոր քաղաքականութիւն:

Վերոյիշեալ մեր պարզած իրո-
ղութիւններէն մեկնելով, կը խոր-
հինք թէ Հարաւային Կովկասը
դարձած է աշխարհաքաղաքական
եւ աշխարհատնտեսական կարեւոր
կիզակէտ: Ներկայ քաղաքական զար-
գացումները Հայաստանն ու Վրաս-
տանը դրած են նոր վտանգներու
առջեւ: Մեծապետական եւ շրջա-
նային կարգ մը երկիրներ, տեսդա-
գին, կը ջանան իրենց տնտեսական
եւ քաղաքական ազդեցութիւնը զօ-
րացնել Հարաւային Կովկասի մէջ
ստեղծուած նոր տարածաշրջանին
մէջ:

իրերու այս կացութեան մէջ
ի՞նչ է Հայաստանի ներքին կեան-
քին մէջ պարզուած իրավիճակը:
Ցաւալի է որ ներկայիս խառնաշ-
փոթ, այլամերժ ու բեւեռացուած
կացութեան մէջ կը գտնուի երկի-
րը, աւելի անկայուն դարձնելով
զայն, աւելի առիթ ընծացելով մեր
հակառակորդ Ազրաբէյանին, որ
ջանայ օգտուիլ Հայաստանի մէջ
տիրող վիճակն: Այսինքն, նորա-
նոր զիջումներ պարտադրելու հա-
մար ի վնաս Հայաստանի հողային
ամբողջականութեան:

Ներկայիս, ինչպէս կը նկատէք, որպէս ընդդիմադիր ձական հրապարակ իջած են նախկին պետական թէքադարձական դէմքեր,

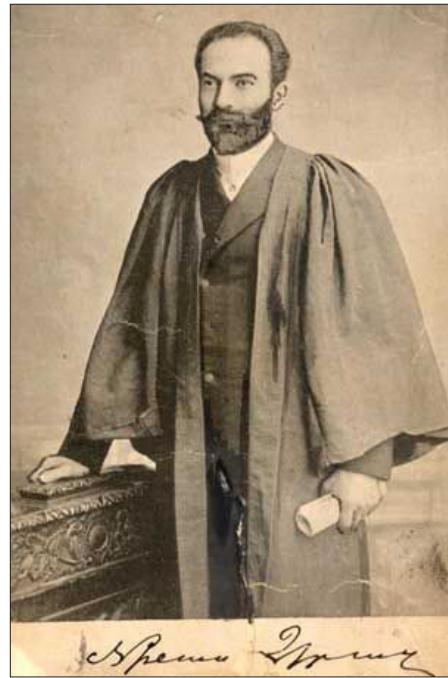
Յիշելով Հայ Դատի Զինուորագրեալ,
Խիզախ Ու Անխոնջ Պաշտպան Եւ Գրագէտ
Մինաս Չերազը

ՅԱԿՈԲ ՏԻՒԵԱՅԵԱՆ

Դէպի ետ՝ 172 տարիներու հեռաւոր անջրպէտ մտասուզուելով, երբ այս օրերուն՝ 25 Յուլիսին կը լիշտավակենք ծննդեան տարեդարձը Մինաս Զերապի (Պոլիս, 25 Յուլիս 1852 - Փարիզ, 24 Փետրուար 1929, շիրիմը անյայտ), կը մտաբերենք 1850-1885 երկարող ժամանակաշրջանը Զարթօնքի Սերունդի գրողներու, - Սրբուհի Տիւսաբ, Յակոբ Պարոնեան, Մատթէոս Մամուրեան, Ռեթչոս Պէրպէշրեան, Եղիա Տէմիրճիպաշեան, - որոնց մէջ յառաջադէմ գաղափարներու խիզախ պաշտպան մը համարուող Մինաս Զերապ, ազգային ջիղի ու նկարագիրի տեսակէտէ զատորոշուող գրագէտ անձնաւորութիւնն մըն ալ, գործեց ոչ միայն Նահապէտ Ռուսինեանի եւ Գրիգոր Օտեանի առաջնորդութեամբ ստեղծուած 1860-ի Հայոց Ազգային Սահմանադրութեան հակոտնեաց, այլեւ նոյն գրական տղոց տրամադրութիւններէն տարբեր:

Բաց աստի, իբրեւ կրթական
մշակ, ազգային-քաղաքական գոր-
ծիչ, հրապարակագիր եւ խմբա-
գիր, բանաստեղծ եւ քրոնիկագիր,
թարգմանչիչ եւ քննադատ, աշ-
խարհաբարի գրապայքարի կողմ-
նակիցներէն մին Մինաս Զերագի-
համբաւը տարածուեցաւ եւ մինչեւ
այսօր ալ մելան սպառել կու տայ
1878-ին Խրիմեան Հայոցիկի հետ
Պերլինի նշանաւոր ու պատճական
վեհաժողովին իր մասնակցութեան
համար՝ որպէս քարտուղար, պաշտ-
պանելու Հայ Դատը միջազգային
եւ օտար հեղինակութիւններու առ-
ջեւ, ուրկէ վերադարձին, ան հրա-
տարակութեան յանձնեց իր «Թէ
ի՞նչ Շահեցանք Պերլինի վեհաժո-
ղովէն» (1878, որուն ֆրանսերէնի
թարգմանութիւնը հրատարակեց
անդլիական կառավարութիւնը իր
«Կապոյտ Գիրք»ին մէջ), «Հայստ-
ան եւ Խտալիա» (1879) եւ «Գրիչ
եւ Սուր» (1881) գրքովները: Նա-
խապէս ալ՝ 1874-ին, լոյս տեսած էր
Զերագի «Գրական Փորձեր» հա-
տորը, որուն մէջ ի մի բերուած էին
իր տաղերն ու ձառները, նամակա-
նին, առածները, գրական-քննսա-
դատական յօդուածները, եւայլն:

Յակոբ Օշականի բնութագրումը պահպանվել է աննահանջ հայրենասէրի»: Աւելին, ազգային-քաղաքական բոլիանդակութեամբ Մինաս Գերազի խմբագրած էջերը Յակոբ Օշական համարած է մեր գրականութեան բերուած մեծագոյն նպաստը, անկշռելի նպաստը Գերազի ճիգերուն, որոնց ընդէջէն կ'արտացոլան գրողին հայրենասիրական պողոթկումները, Հայ Դատին նուիրուած անոր հերոսական ջանքերը, ինչո՞ւ չէ նաեւ՝ անոր միամիտի ակնկալութիւնները եւրոպական երկիրներէն: Հայոց հին ու նոր արժէքները արեւմտեան հօր տէրութիւններուն ծանօթացնելու եւ մեզի համար անոնց բարեկամութիւնը շահելու, ապա մեր երկրին անկախութիւնը բերելու երագով:... Այս մասին է որ կը խօսին Գերազի ֆրանսէրէն լեզուով հրատարակած պատմաբանասիրական երկերը, անոր կատարած թարգմանական էջերն ու Լոնտոնի մէջ խմբագրած «L'Arme'nie» հանդէսը, մեզի քչիկ մը լիշեցնելով դէպի եւրոպա բաց-

ուելու ճիգերը Մեծն Արշակ Զօ-
պանեանի, հարկաւ բնաւ չունենա-
լով վերջինի գործին տիտանեան
տարողութիւնն ու քաղաքական խո-
րատեսութիւնը, գրականագիտա-
կան, աշխարհաքաղաքական հմտու-
թիւնն ու հարուստ գրական վաս-
տակը:

Եւրոպական հանդէսներու մէջ
իր աշխատակցութեան առընթեր,
Չերազի ֆրանսերէնի թարգմանած
արգասիքին կը պատկանին «Հայ
Բանաստեղծները» խորագիրով Ռա-
փայէլ Պատկանեանի, Պետրոս Դուր-
եանի, Խորէն Գալֆայեանի եւ այլ
գրողներու նուիրուած ընտիր գոր-
ծերը: Ֆրանսերէնով ստեղծագոր-
ծած ապա զանոնք հրատարակած
հասորներու շարքին են իր «Poe'tes
Arme'niens», «L'orient Inedit» եւ
«Nouvelles Orientales»-ը, որոնցմէ
վերջինը ինք է թարգմանած հա-
յէրէնի՝ «Արեւելեան Վիպակներ»
խորագիրի տակ, որմէ ունինք
«Օհան Մէիզը» նշանաւոր պատմ-
ուածքը:

Ակնի «Զերազ» գիւղէն Կ.
Պոլիս գաղթած եւ սնանկացած
ամիրայի ընտանիքի մը զաւակն է
Մինաս Զերազ, որ Պոլսոց Խասդիւղ
թաղամասի Ներսէսեան վարժարա-
նին մէջ Նախնական կրթութիւն
ստանալէ յետոյ կը տեղափոխուի
Նուպար Շահնազարեան վարժա-
րան։ Դեռ 18-ամեաց պատանի՝ ան
կը սկսի խմբագրել «Երկրագունդ»
ամսագիրը, այնուշետեւ գրակա-
նութիւն, պատմութիւն եւ այլ
լեզուներ դասաւանդելով տեղի վար-
ժարաններու մէջ։ Բացի իր մայ-
րենի լեզուէն՝ տիրապետելով յու-
նարէնի, թրքերէնի, անգլերէնի եւ
ֆրանսերէնի, 1876-ին, Արեւմտա-
հայաստանի մէջ կրթական մարզին
զարկ տալու նպատակով, խումք մը
մտաւորականներու հետ կը հիմնէ
«Արարատեան Ընկերութիւն Հա-
յոց», «Դպրոցակարաց Արեւելեան
Ընկերութիւն» եւ «Կիլիկեան Ըն-
կերութիւն»ը, որոնք 1880-ին մի-
ածուլուելով կոչուեցան «Միացեալ
Ընկերութիւնք Հայոց»՝ իր կողքին
հիմնադիր-ղեկավար ունենալով
Արփիար Արփիարեանը։ Ընկերու-
թիւն մը, որ ուղեցուց եղաւ յետա-
զային 85 վարժարաններ բանալու
Արեւմտահայաստանի մէջ։ Նոյն
թուականին է, որ իբրև պատուի-
րակ Ներսէս վարժապետեան պատր-
իարքի (1837-1884) կ'ուղեւորուի
Անգլիա՝ տեսակցութիւն ունենալու
Անգլիոյ վարչապետ Ուկիլիամ

էլուըթ կլատըսթընի (1809-1898) հետ, վերջինէն խնդրելու, որ մղիչը ոյժը ըլլայ Պերլինի վեհաժողովին ներս նախատեսուած բարենորդութիւնները իրականացնելու հարցին մէջ՝ Պոլտոց հայկական գաւառներէ ներս:

1886-1889 թուականներուն
Զերազ տնօրին կը նշանակուի Պոլ-
սոյ Կեղըռոնական վարժարանի: Խոյս
տալով թրքական կառավարութեան
հետապնդումներէն՝ 1890-ին կը
փախչի Լոնտոն, ուր «Քինկս»
քոլեջին մէջ կը հիմնէ ու կը
ղեկավարէ հայերէն լեզուի ամպի-
ոնը, կը հրատարակէ ինչպէս նշե-
ցինք՝ «L'Arme'nie» գրական-քա-
ղաքական թերթը, որուն հրատա-
րակութեան վայրը յետագալին տե-
ղափոխուելով Փարիզ՝ կը շարու-
նակուի մինչեւ 1906 թուական:

1908-ին, Օսմանեան սահմանադրութեան հոչակման տարին կրկին Պոլիս կու գայ Զերապ, որ կ'ընտրուի կ. Պոլսոյ Ազգային ժողովի նախագահ։ Նոյն տարին հայոց խնդրիներուն լուծում գտնելու նպատակով կը շարունակէ իր ճամբորդութիւնները եւ կը հասնի այս անգամ ֆեթերապուրկ, Ռուսիոյ ցարին ու վարչապետին քով՛ուղեկցութեամբ Ամենայն Հայոց Մատթէոս Բ. Կոստանդնուպոլսէցի (Սիմէոն Մարտիրոսի իզմիրլեան՝ աւագանի անունով) նորընտիր կաթողիկոսին, որ շատ չանցած պիտի վախճանէր 1910-ի Դեկտեմբերին, 65 տարեկանին։ Երկու տարի ետք Զերապի հայրենասիրական առաքելութիւնը այս անգամ կ'ընդգրկուի Հ.Բ.Ը.ի նախագահ Պօղոս Նուպարի գլխաւորած Ազգային պատուիրակութեան կազմէն ներս։

իր սերնդակիցներէն շատե-
րուն պէս, Մինաս Զերազի բանաս-
տեղծութիւնները լոյսի բարիքին
կու գան պատասնի տարիքին: 1868-
ին, Մկրտիչ Պէշիկթաշլեանի մահ-
ուան առիթով «Մասիս»ի մէջ լոյս
կը տեսնէ իր առաջին քերթուածը,
նույիրուած վաղամեռիկ քերթո-
ղին՝ «Ի Մահ Պէշիկթաշլեան»:

իսորագիրով, որ կը կրէ Զարթօնքի
Սերունդի ռոմանթիկ զբայնու-
թեանց քնարական շունչն ու կնի-
քը:

1926-ին, իր գրական գործունէութեան 60-ամեակին առիթով իր արտասանած ճառին մէջ դրուատելով Խ. Ռուսաստանի դերը, Զերազ հետեւեալը կ'ըսէ ի միջի այլոց. «... Տեղահանութիւնն ու ջարդը անապատի ու գերեզմանատան փոխեցին մեր Տաճկահայստանը, սակայն հայութեան մոխիրներուն մէջէն Ռուսաստանը ծնաւիրեւ փիւնիկ։ Այժմ հոն է մեր մխիթարութեան աղբիւրը, մեր յոյսերուն խարիսխը։ Օգնենք այդ երկին՝ ինչ վարչաձեւի տակ աւ ըլլայ անիկա։ Վարչաձեւը առօրեայ է, Հայրենիքը՝ յաւիտեան»։

Այս յոբեկնանին առիթով հաւաքուած 200 հազար ֆրանքը Զերագ կը յանձնէ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան այն պայմանով, որ այդ գումարին միայն տոկոսը ստանայ մինչեւ իր մահը, որմէ ետք ամբողջ գումարը նուիրաբերուի Հայստանին՝ Զերագի անունով վարժարան մը կառուցելու նպատակով:

Այստեղ՝ գլխաւոր հարցումը.-
Արդեօ՞ք զործադրուեցաւ եւ իրա-
կանացաւ Մինաս Զերապի այս իդ-
ձը, քանի որ Հայկական Սովետա-
կան Համբարձուարանը գրողին կեն-
սագրական տողերուն մէջ ակնար-
կութիւն մ'իսկ չ'ըներ գրողին սոյն
փափաքին:

Հաստ անստոյգ աղքիւրներու,
1936-ին, Փարիզին Երեւան բեր-
ուած կոմիտասի աճիւնին հետ կը
բերուի նաեւ Մինաս Զերազի
աճիւնը եւ հանդիսաւորութեամբ
կը թաղուի ու կ'ամփոփուի նուպա-
րաշէնի դպրոցի բակին մէջ, որ
ներկայիս կը կրէ Հելոնդ Ալիշանի
անունը: Սակայն տարի մը ետք՝
խորհրդահայ մտաւորականներու
եւ արուեստի գործիչներու դէմ
եղեռնակոծ տարին ու յատենի

Ծար.ը էջ 15

“ԶՈՒԱՐՁՆՈՑ” ՄԾՎԿՈՒԹԱՅՑԻՆ ՅԱՆՉԱՎԱՐՄԱՆ
ՀԵՂԱՆԱԿԱՐՄԵՐԻՆԻՑ՝
Թեմին Բարեցան Առաջնորդ
Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի

ntiulituli Ephetip

- Երաժշգույթին՝ Սիշազզային երգեր - Զատէն Պաքանեան
  - Տուփուկի պապութիւնը - Նունէ Աւելիսան
  - Տուփուկ - Ռուբէն Յարութիւնեան
  - Համադամ ճաշեր, պար եւ նուազ

Հինգշաբթի, Օգոստոս 8, 2024, երեկոյեան ժամը 7:00-ին
Առաջնորդարանի շրջափակին մէջ

3325 N. Glenoaks Blvd., Burbank, CA 91504

հեռախանությամբ Լեռնա Սիմոնեանին (818) 383-1322
կամ Ալիս Բակենտրեանին (818) 606-6606

University

_____

Գալուստ Սարգիս Կիւլպէնկեանի Յիշատակի Օր Լիզանի մէջ

Արեւմտեան Եւրոպայի Հայ-
րապետական պատուիրակ եւ Սուրբ
Աթոռի Հայ Առաքելական Սուրբ
Եկեղեցւոյ ներկայացուցիչ Տէր
Խաժակ արքեպիսկոպոս Պարսամ-
եան այս տարի եւս հրաւիրուեցաւ
Լիզպոնի Կիւլաշէնկեան Հիմնադ-
րամի նախագահի Անտոնիօ Ֆոյ-
ժոյի կողմէ՝ Գալուստ Կիւլաշէնկ-
եանի նույիրուած յիշատակութեան
արարողութեան մասնակելու;

Յլրալուղութեամ սահսրազգալու. Յուլիս 18-ի առաւտօնեան խաժակ Սրբազան առիթ ունեցաւ հանդիպելու հիմնադրամի նախագահի, խնամակալներու խորհուրդի մշտական անդամ Մարտին Եսայէեանի եւ Հայկական Համայնքներու Բաժանմունքի տնօրին Դոկտ. Ռազմիկ Փանոսեանի հետ։ Սրբազանը այցելեց Հիմնարկութեան Արուեստի գրադարանի ճեմարանական մէջ կազմակերպուած «Հայերը եւ Երուսաղէմը» ցուցահանդէսին։ Նոյնօրը կէսօրին Igreja de Nossa Senhora do Rosnrio de Fatima եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ Ս. Պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն նուիրուած Գալուստ Կիւլպէնսկեանին, որու աւարտին Սրբազանը հանդէս եկաւ ելութով։

Սրբազն Հայրը իր խօսքի
սկիզբը ներկաներուն փոխանցեց
արարողութեան ընթացքին հնչած
«Ի վերին Երուսաղէմ» շարակա-
նի մեկնութիւնը անգլերէն
թարգմանութեամբ, որ դարերու
խորքէն մեզի ժառանգաբար հա-
սած է. ան վստահեցուց՝ Վերին
Երուսաղէմի շարականը լսելով
հանգուցեալի հոգին, որ հրեշ-
տակներու հետ կը բնակի, կը
ցնծայ. Եւ անոր երազանքները կը
շարունակուին իրականանալ՝
կիւլպէնկեան հիմնադրամի բագ-
մազան միջոցառումներու եւ ծրա-
գիրներու միջոցով:

Տ. Խաժակ Սրբազնան պատմական անդրադարձ կատարեց հայերու Ներկայութեան Երուսաղէմ քաղաքին մէջ, նշելով որ անհայկան ամենահին համայնքն է Հայոցնի Երկիրէն դուրս: Սրբազնը ուսումնառութեան նպա-

Հայաստանի Ներկայ Ընդհանուր Վիճակը

Ծարունակուած էջ 11-էջ

կուսակցութիւններ, հոգեւորականներ եւայլն, ունենալով մէկ հասարակաց նպատակ՝ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը պաշտօնանկ ընել, զայն փոխարինելու համար Բագրատ Արք. Գալատանեանով։ Հոս, լայն շունչ մը առնելով հարց տանք։

ՄԵՆՔ ԿԸ ՉԱՆԱՆՔ ՃԵՐ ՔՆՆԱՐ-
ԿՈՒՑՆԵՐՈՒՆ ՃԵՇ ԸԼՎԱԼ ԱռԱՐԿԱՅ-
ԽԱՆ ԱՆ ԱՆՆԱԽԱՍԱՎԱՐՈՒՄ: ԱՆ ԵՎՐ-

կան ու ասսախապաշար: Աւելց-
նենք նաեւ, որ մենք ջատագովը
չենք Վարչապետ Փաշինեանի գոր-
ծելազօհին ու մտածելակերպին: Ան-
իր առած քայլերուն մէջ գրեթէ
առանձին կը շարժի, կոթնած իրեն
համախոհ անձերու խմբակի մը,
հարցերը Ազգային ժողովին ներ-
կայացնելէ առաջ: Նման գործելա-
կերպը ժողովը դապարական կան
սկզբունքներու չի համապատաս-
խաներ: Միւս կողմէ, մենք ըմբո-
նումով կը վերաբերինք առնուող
այն քայլերուն, որոնք իրատեսօրէն
կ'առնուին, մեկնելով de facto առ-
կայ եղող իրականութենէն:

Որոշ զգուշաւոր լաւատեսութեամք կը վերաբերինք նաեւ ներկայիս մեր երկրի մուալլ հորիզոնին վրայ ուրուագծուող շարք մը երեւոյթներու; Այսօր Երեւանն ու Պաքուն երեւութապէս ընտրած են ուղին՝ տիխալոկով լուծելու երկու երկիրներուն ծիջեւ զոյութիւն ունեցող անլոյժ հիմնահարցերը, մեկնելով, այսպէս կոչուած Alma Ata Protocol-էն; Համաձայն այդ հոչակագրին, Հայաստանն ու Ազրպէճանը պաշտօնապէս ճանչցած են

Յիշելով Հայ Դատի Զինուորագործական

Ծարունակուած էջ 13-էջ

վարչակարգի դեկավարութեան
կարգադրութեամբ, Զերազի ածիւնը
կրկին կը հանուի՝ այս անգամ
Նուպարաշէնի դպրոցի բակէն ու
կը տարուի անլայտ ուղղութեամբ,
հետեւեալ զրպարտութեամբ. «Դաշ-
նակի գերեզմանն այստեղ ի՞նչ
գործ ունի»:

Յետապային, Զերապի եղբօր
թոռնուհին՝ Բիւրակն Զերազ կու-
գայ պարզելու, թէ մեծ գրաքէտին
ածիւնը թաղուած է Ներկայիս Նու-
պարաշէնի հիւսուածեղինի գործա-
րանի տարածքին, անմշակ ու ամա-
յի վայրի մը մէջ:

Բը բազմերախտ գործունեութեան եւ ժողովուրդներու ազատագրական պայքարին մատուցած բազում ծառայութիւններուն համար Վենեգուելայի կառավարու-

թիւնը, անկախութիւնն ու հողացին ամբողջականութիւնը որ գոյութիւն ունէր Խորհրդագին Միութեան լուծարման պահուն։ Այս հռչակագիրը հաստատագիր մընէ Հայաստանի հողացին ամբողջականութեան, գերիշխանութեան եւ անկախութեան։

Երբ սկիզբ առած էր սահմանագործության վերահսկողության մեջ՝ Պաքուն պայման դրած էր Հայաստանի վերահսկողութեան տակ գտնուող Տաւուշի շրջանի ազերի չորս գլուղերու վերադարձը Ազգային մանիքն: Վարչապետ Փաշինեան ընդունած էր այդ առաջարկը, որ մեծ աղմուկ պիտի յարուցանէր երկրին ընդդիմադիր հոսանքին մօտ, արդարօրէն այն պատճառաբանութեամբ, թէ ինչու՞ զուգահեռաբար ազերիները չին հեռանար իրենց կողմէ բռնագրաւուած Հայաստանի հողերէն: Փաշինեան կը պատճառաբանէր, թէ որպէս պարտուած կողմ, ուրիշ ընտրանք չունէր: Ան մտավախութիւնը ունէր, որ ազերիները հողային ածքողջականութեան պատճառաբանութիւններ օպտագործելով կրնային նոր բախումներու դուռ բանալ: Հիմնականին մէջ այդքան ալ կարեւոր չէր այդ հարցը, քանի Պաքուն սկզբունքով ընդունած էր երկկողմանի կերպով լրել գրաւեալ հողերը:

ի դէպ, Ամերիկայի Պետական
Քարտուղար Պլիսքըն, ՄԱԿ-ի Հնդ-
հանուր Քարտուղար Կութիէրաս,
եւ Եւրոպական թէ միջազգային այլ
կողմէր, ողջոյնի եւ քաջալերական
խօսքերով հանդէս եկան, ի տես
Պաքու-Երեւան յայտարարուած
հաշտութեան գործընթացին: Նշենք,
որ Ազգայիշճանի համար որպէս այ-
լընտրանքային կարելիութիւն, իրան
համաձայնութիւն յայտնած է, որ
Ազգայիշճանը Նախիջեւանին միաց-
նող միջանցքը իրանի հողերէն եւ ոչ
թէ Սիւնիքէն անցնի:

Ահա մօտաւոր պատկերը մեր
երկրին դիմագրաւած իրադրու-
թեան: Մեզի կը մնայ հանդարտ,
շրջահայեաց եւ ազգային միակամք
ովհով դիմագրաւել համաշխար-
հային եւ տարածաշրջանային յա-
ռաջիկայ զարգացումները, բայց
մանաւանդ, վերջ տալ նեղ նկատա-
ռումներէ մղուող եւ ոչ բովանդա-
կային մօտեցումներով կողմնորո-
շուող մեր ներքին վերիվայրում-
ները, որոնք կը նաև միայն վնասել
չեմ:

թեան կողմէ «Ազատարար Պոլի-վարի Խաչ»ով պարզեւատրուած եւ պարսկական «Առիւծի եւ Արեւի Սպայրթեան աստիճան» շքանշա-նակիր Մինաս Զերազին ալ ճակա-տագիրը եղաւ եղերական։ Իր աճիւն-ներուն նման աշխարհի անյայտ խոր շերու մէջ ցաւատանջ կը տա-ռապին աճիւնները Եղիշէ Զարեն-ցի, Ակմէլ Բակունցի, Վազգէն Շու-շանեանի, Յակոբ Պարոնեանի եւ այլ մեծերու, որոնք իրենց անմահ գործերը կտակեցին հայ ժողովուր-դին ու սերունդներուն եւ չունեցան գէթ վերջին անդորրն ու պաշտ-պանութիւնը իրենց յաւիտենական նիոհին։

ի՞նչ ըստնք, դժիկմ նսեհ հայ
գրողի, որ փոքր դաֆբանի մ'իսկ
արժանի ըլլալու բախտը չունե-
ցաւ:

«Աղթամար»-«Ծաղիկ»

Հայաստանը Փարիզի 33-րդ Ամառային Ողիմպիական խաղերուն Կ'ունենայ 15 Մասնակից

Հայաստանի կրթութեան, Գիտութեան, Մշակութի եւ Սպորտի նախարար Ժաննա Անդրէասեանը եւ նախարարի տեղակալ Կարէն Գիլոյեանը հիւրընկալեցին Հայաստանի ողիմպիական հաւաքականին:

Հայաստանը Փարիզի 33-րդ ամառային Ողիմպիական խաղերուն կ'ունենա 15 մասնակից՝ հրաձիգ՝ իւմիրա Կարապետեանը, մարմնածարպիկներ Արթուր Դաւթեանը (հենացատկ), Վահագն Դաւթեանը (օղակներ), ըմբիչներ Սլավիկ Գալստեանը (յունահռոմէական ոճ, 67 քկ), Մալխաս Ամոյեանը (յունահռոմէական ոճ, 77 քկ), Արթուր Ալեքսանեանը (յունահռոմէական ոճ, 97 քկ), Արմէն Յարութիւնեանը (ազատ ոճ, 57 քկ), Վագգէն Թեւանեանը (ազատ ոճ, 65 քկ), ծանրորդներ Անդրանիկ Կարապետեանը (89 քկ), Գարիկ Կարապետեանը (102 քկ), Վարագուտ Լալայեանը (+102 քկ), բոնցքամարտիկ Դաւթիթ Ջալոյեանը (+92 քկ), լողորդներ Արթուր Բարսեղեանը եւ Վարսենիկ Մանուչարեանը, աթլեթ Երուանդ Մկրտչեանը:

«Երբեւէ Ողիմպիական խաղերու մասնակցած ամենազօր իունի 9-ի որ կը մեկնի Փարիզ: Մրցանակաբան մէջ միայն դուք չէք՝ ամբողջ երկիրն է ձեզ հետ: Այնպէս ըրէք, որ յետոյ իրար շնորհաւորելու շատ առիթներ ունենանք», ընդգծեց Կարէն Գիլոյեանը:

Փարիզ-2024. Լեպորն նեյմաը Պիտի Շլայ ԱՄՆ-ի Դրոշակակիրը

«Լոս Անդելոս Լեյքերզի» առաջատար Լեպրոն Ճեցմսը պիտի ըլլայ ԱՄՆ-ի մարզիկներու դրօշակակիրը Փարիզի Ողիմպիական խաղերու բացման արարողութեան ժամանակ, կը հաղորդէ Պասքեթպոլի ԱՄՆ-ի հաւաքականի մամուլի ծառացութիւնը:

Ողիմպիական խաղերու կրկնակի ախոյեան եւ պրոնք մետալակիր Լեպրոն Ճեցմսին ընտրած են Փարիզի խաղերուն մասնակից ամերիկացի ողիմպիականները:

Փարիզ-2024. Մրցանիշային քանակի Տոնս Վաճառուած է

Փարիզի Ողիմպիական խաղերուն համար մրցանիշացին թիւով տոմսեր վաճառուած են: Արդէն վաճառուած է 8,8 միլիոն տոմս, յայտնած է Միջազգային Ողիմպիական կոմիտէի մարզական տնօրէն Քիթ Մաքոննէլը ասուլիսի ընթացքին:

Նախորդ մրցանիշը արձանագրուած էր 1996-ին Աթլանթացի Ողիմպիական խաղերուն՝ 8,3 միլիոն տոմս:

Փարիզի Ողիմպիական խաղերը կը կատարուին Յուլիսի 26-էն Օգոստոսի 11-ը:

«Նախորդին» Համաձայնութեան Հասած Է Լուրաքուի Հետ

Խտալական «Նախորդին» համաձայնութեան եկած է Պելմիքացի հաւաքականի 31-ամեայ յարձակող Ռոմելու Լուքաքուի հետ: Կողմերը կը կնքեն 3 տարուայ պայմանագիր: Լուքաքուն կը ստանայ տարեկան 6 միլիոն եւրօ:

Անոր փոխադրման իրաւունքը կը պատկանի Լոնտոնի «Չելսիին», որ կը պահանջէ 35 միլիոն եւրօ:

Խտալիոյ անցած առաջնութեան Լուքաքուն «Ռոմայի» հետ մասնակցած է 32 հանդիպման, նշանակած է 13 կոլ, կատարած է 3 կոլացին փոխանցում:

«Ինքեր Մայամին» Մեծարեց Մեսիին

ՄԼՍ-ի կանոնաւոր առաջնութեան հերթական խաղին առաջատար «Ինքեր Մայամին» ֆորտ Լուսըրտէլի մէջ ընդունեց «Շիքակօ Ֆալրին» եւ առաւելութեան հասաւ 2:1 արդիւնքով:

Մ-20 ԵԱ. Հայաստանի Խումբը Յաղթեց Ատրպէյճանցիներուն

Պասքեթպոլի տղոց Հայաստանի մինչեւ 20 տարեկաններու հաւաքականը Ատրպէյճանի խումբին նկատմամբ յաղթանակով աւարտեց ելութները Եւրոպայի առաջնութեան Բ բաժնին մէջ:

19-20-րդ տեղերու համար խաղին Հայաստանի հաւաքականը 71:61 արդիւնքով յաղթեց Ատրպէյճանի հաւաքականին:

Հանդիպման ամենաարդիւնաւէտ խաղցողը իւրա Մելիքեանն էր: Անվատակած է 15 կէտ եւ 21 անգամ տիրած է օղակէն անդրադարձող գնդակին:

Հայաստանի Ֆութպոլի Հաւաքականը ՖիֆԱ-ի Դասակարգման Աղիւսակին Վրայ 97-րդն է

ՖիֆԱ-ի նոր վարկանիշացին աղիւսակին վրայ Հայաստանի ֆութպոլի ազգացին խումբը նահանջած է մէկ հորիզոնականով եւ այժմ կը գտնուի 97-րդ տեղը: Վարկանիշացին աղիւսակի լաւագոյն տասնեակին մէջ կը գտնուին Արժանիթինը, Ֆրանսան, Սպանիան, Անգլիան, Պրագիլը, Պելճիքան, Հունանտան, Փորթուկալը, Գոլոմպիան եւ իտալիան:

Բենզեմա. «Ռէալ» Աշխարհի Լաւագոյն Խումբն է, Մփապէն Վերջապէս Իր Տեղն է

Ֆրանսայի հաւաքականի եւ Մատրիտի «Ռէալի» նախկին խաղցող, սէուտեան «ԱԼ Իթիհատի» յարձակող Քարիմ Բենզեման արձագանքած է Ֆրանսացի հաւաքականի 25-ամեայ յարձակող Կիլիան Մփապէլի տեղափոխութեան Արքայական ակումբ:

«Մատրիտի «Ռէալ»» աշխարհի լաւագոյն խումբն է: Մատրիտը միշտ ուժեղ է եւ միշտ կը պայքարի տիտղոսներու համար: Զեմ տեսներ այլ խումբ, որ կրնայ աւելի հզօր ըլլալ:

Միշտ մտածած եմ, որ Մփապէն օր մը կը միանայ «Ռէալին»: Այզպէս ալ տեղի ունեցաւ, ան գերազանց ֆութպոլիստ է եւ վերջապէս իր տեղը գտած է», - Բենզեմայի խոսքը կը մէջբերէ Մարցա-ն»:

Մփապէն Արքայական խումբի հետ կնքած է 5 տարուայ պայմանագիր:

«Չելսիին» Զերը Զգած է ԱՄՆ-ի Հաւաքականի Խաղցողին

Լոնտոնի «Չելսիին» ամերիկեան «Աթլանթաց Եռլայնիթէն» ձեռք Զգած է ԱՄՆ-ի հաւաքականի 19-ամեայ ձախ պաշտպան Քալեկ Ռուայլին, կը հաղորդէ անգլիական ակումբի կայքը:

Ան կնքած է 6 տարուայ պայմանագիր:

Transfermarkt-ի տուեալներով «Աթլանթաց Եռլայնիթէն» փոխանցումէն ստացած է 10,1 միլիոն եւրօ:

Այս մրցաշրջանին Ոււայլին «Աթլանթացի» հետ մասնակցած է 23 հանդիպման, նշանակած է 1 կոլ, կատարած է 2 կոլացին փոխանցում:

Հանդիպումէն առաջ «Մայամիի Ինթերը» մէծարեց Ամերիկայի նորընծայ գաւաթակիր Լիոնել Մեսին: Արժանիթինի հաւաքականի 37-ամեայ աւագը 45-րդ տիտղոսը նուածեց: Ան ամենատիտղոսակիր ֆութպոլիստն է պատմութեան մէջ:

«Ինթեր Մայամին» 25 խաղէն յետոյ 53 կէտով առաջատարն է: